

Opinnäytetyö (AMK)

Hoitotyön koulutusohjelma

Sairaanhoitaja

2014

Noora Petrelius ja Malin Savolainen

SAIRAANHOITAJIEN KOKEMUKSIA HOIVAYRITYKSEN PERUSTAMISESTA VARSINAIS-SUOMESSA

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Noora Petrelius ja Malin Savolainen

SAIRAAHOITAJIEN KOKEMUKSIA HOIVAYRITYKSEN PERUSTAMISESTA VARSINAIS-SUOMESSA

Yrittäjyys on ajankohtainen aihe Suomessa, koska kunnat ulkoistavat yhä enemmän palveluitaan suurten ikäluokkien kuormittaessa julkisia sosiaali- ja terveyspalveluita. Sairaanhoidajat voivat työskennellä sekä pää- että sivutoimisina yrittäjinä. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata sairaanhoidajayrittäjien kokemuksia yrityksen perustamisesta Varsinais-Suomessa. Opinnäytetyön tavoitteena on antaa uutta tietoa yritystoiminnan aloittamista suunnitteleville sairaanhoidajille ja alan opiskelijoille.

Opinnäytetyö on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus, jossa aineistonkeruumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua. Teemahaastattelu toteutettiin haastattelemalla sairaanhoidajiksi valmistuneita hoivayrityksen perustaneita henkilöitä Varsinais-Suomessa (n=6). Haastattelemalla kerätty aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysimenetelmällä.

Opinnäytetyön tuloksista kävi ilmi, että yrittäjäksi voidaan ryhtyä tiedon ja kokemuksen lisääntyessä, muutoshakuisuuden johdosta tai täysin sattuman kautta. Tietyt luonteenpiirteet ja taidot korostuivat yrittäjien omina vahvuuksina yrittäjyydessä ja yrityksen perustamisessa. Hoivayrityksen perustamisessa on paljon huomioitavia asioita, ja yrityksen perustaminen koetaan toisinaan raskaaksi. Varsinais-Suomen yrittäjäpalveluista aloittava hoivayrittäjä käyttää erityisesti uusyrityskeskus Potkurin tarjoamia palveluita. Myös yrittäjäkoulutuksia hyödynnetään tiedonlähteinä.

Hoivayrityksen perustamiseen sisältyy paljon haasteita, jotka voidaan jakaa yrittäjää itseään, yritystä tai yrittäjyyttä koskeviksi haasteiksi. Erityisesti yritystä ja yrittäjää itseään koskeviin haasteisiin on mahdollista yrittää varautua.

ASIASANAT:

Yrittäjyys, sairaanhoidajat, hoivayrittäjyys, yrityksen perustaminen, haasteet

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme in nursing | Registered nurse

2014 | 41 + 9

Noora Petrelius ja Malin Savolainen

STARTING A CARE ENTERPRISE IN VARSINAIS-SUOMI: EXPERIENCES OF NURSES

Entrepreneurship is a topical subject in Finland as municipalities are outsourcing services and the baby boomer generation is increasingly burdening public social and health services. The purpose of this thesis is to describe the experiences of nurses in starting care enterprises in Varsinais-Suomi, and to provide new information to nurses and nursing students planning to start their own full-time or part-time companies in the industry.

The thesis is a qualitative study. The data for it was collected through focused interviews with care entrepreneurs in Varsinais-Suomi who have nursing degrees (n=6). The results were analyzed with a data-driven content analysis method.

The results of the thesis show entrepreneurs can start their businesses as a result of increased knowledge and experience, due to changes in personal orientation, or by coincidence. Specific traits and skills emerged as strengths for entrepreneurs and in starting businesses. There are many matters to consider when starting a care enterprise, which is sometimes found to be a burden by the entrepreneur. Aspiring entrepreneurs in Varsinais-Suomi use entrepreneur services provided especially by business service center Potkuri. Entrepreneurial training is also used as a source of information.

The challenges in starting a care enterprise can be divided into challenges related to the entrepreneur, challenges related to the business and challenges related to entrepreneurship in general. Especially challenges related to the business and the entrepreneur can be prepared for in advance.

KEYWORDS:

Entrepreneurship, nursing, care enterprise, starting a company, challenges

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 HOIVAYRITYKSEN PERUSTAMINEN VARSINAIS-SUOMESSA	7
2.1 Yrittäjyyden taustatekijät	7
2.2 Hoivayrittäjyys sosiaali- ja terveysalalla	8
2.3 Hoivayrityksen perustaminen	10
2.4 Varsinais-Suomen yrittäjäpalvelut alkavalle hoivayrittäjälle	13
3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT	15
4 OPINNÄYTETYÖN EMPIIRINEN TOTEUTTAMINEN	16
4.1 Opinnäytetyön tiedonhaku	16
4.2 Tutkimusmenetelmä	16
4.3 Kohderyhmä ja aineiston keruu	17
4.4 Aineiston käsittely ja analyysi	20
5 TULOKSET	22
5.1 Taustatiedot	22
5.2 Yrittäjyyden tausta ja omat vahvuudet yrittäjänä	22
5.3 Hoivayrityksen perustaminen	24
5.4 Varsinais-Suomen yrittäjäpalvelut	26
5.5 Haasteet ja haasteisiin varautuminen	28
6 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	31
7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	34
LÄHTEET	39

LIITTEET

- Liite 1. Tiedonhakupolku.
- Liite 2. Teemahaastattelu.
- Liite 3. Suostumus tutkimukseen osallistumiseen.
- Liite 4. Opinnäytetyön tulosten luokittelu.

1 JOHDANTO

Sairaanhoitajalle yrittäjyys on vaihtoehto, joka antaa mahdollisuuden itsensä työllistämiseen (Partinen 2007, 9). Yrittäjyys on ajankohtainen aihe. Väestön ikääntyminen kuormittaa julkisia sosiaali- ja terveystalvveluita, ja yksityisiä palveluntuottajia hyödynnetään yhä enemmän. (Kainlauri 2007, 9-10.) Yksityisen sektorin asema Suomessa vahvistui vuoden 1992 valtiosuusuuudistuksen myötä. Tämä vapautti kunnat ostamaan palveluita yksityiseltä puolelta ja mahdollisti näin hoivayritysten perustamisen. (Myllys ym. 2005, 15-16.) Yksityisten sosiaali- ja terveystalvveluiden tarjoajien määrä on 2000-luvulla lisääntynyt. Vuonna 2012 näiden yritysten määrä Suomessa oli 9238. Näistä yrityksistä Varsinais-Suomen alueella toimi 839. (Suomen virallinen tilasto 2014.)

Sairaanhoitaja tarvitsee laajaa tietämystä suunnitellessaan sosiaali- ja terveystalvveluja tuottavan yrityksen perustamista. Yrityksen perustaminen on monivaiheinen prosessi, johon liittyvät muun muassa liikeidean kehittäminen, liiketoimintasuunnitelman laatiminen ja yritysmuodon valinta. Lisäksi toimintaa määrittelevät monet lait ja asetukset, jotka on otettava huomioon yritystä perustettaessa. (Romppainen 2007, 33-34.) Varsinais-Suomi tarjoaa julkisen yritystalvvelujärjestelmän piiriin kuuluvia yritystalvveluita, jotka antavat tietoa yrittäjyydestä (Aaltonen ym. 2010, 66-71).

Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata sairaanhoitajayrittäjien kokemuksia hoivayrityksen perustamisesta Varsinais-Suomessa. Opinnäytetyö toteutettiin haastattelemalla kuutta varsinaissuomalaista sairaanhoitajayrittäjää. Haastattelukysymykset keskittyivät yrityksen perustamiseen, yritystalvveluiden käyttöön sekä hoivayrityksen perustamiseen liittyviin haasteisiin ja haasteisiin varautumiseen. Opinnäytetyön tavoitteena on antaa uutta tietoa yritystoimintaa suunnitteleville sairaanhoitajille ja alan opiskelijoille.

Opinnäytetyö toteutettiin kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Aineistonkeruun menetelmänä käytettiin teemahaastattelua. Teemahaastattelun katsottiin sopivan tähän opinnäytetyöhön parhaiten, koska se on menetelmänä jous-

tava ja haastattelut voitiin toteuttaa vuorovaikutustilanteessa keskustelun pohjalta etukäteen päätettyjen teema-alueiden mukaisesti. (Hirsjärvi ym. 2009 164-208.) Haastatteluiden aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä ja tutkimustulokset tuotiin esille teemojen mukaisesti käyttämällä paljon autenttisia vastauksia yrittäjien haastatteluista.

2 HOIVAYRITYKSEN PERUSTAMINEN VARSINAIS-SUOMESSA

Yrittäjäksi kutsutaan henkilöä, joka perustaa oman yrityksen joko yksin tai yhdessä muiden henkilöiden kanssa (Kainlauri 2007, 27). Ammatinharjoittamisoikeuden omaavalla sairaanhoitajalla on lupa työskennellä sairaanhoitajayrittäjänä Suomessa (Partinen 2007, 26). Sairaanhoitajayrittäjyys kuuluu sosiaali- ja terveysalan yrittäjyyteen. Hoito ja hoiva ovat sosiaali- ja terveysalaan liitettäviä käsitteitä. Tästä syystä sairaanhoitajayrittäjyydestä puhutaan usein hoivayrittäjyytenä. (Kainlauri 2007, 9-16.)

2.1 Yrittäjyyden taustatekijät

Sisäisellä yrittäjyydellä tarkoitetaan henkilön asennetta ja tapaa toimia niin omassa elämässä kuin työyhteisössäkkin (Kainlauri 2007, 28; Raatikainen, L. 2008, 16). Yrittäjämäinen asenne vaatii rohkeutta kyseenalaistaa itsestänselvyyksiä ja kykyä toimia hyvin myös epävarmuuden keskellä. Tämä edellyttää henkilöltä suunnitelmallisuutta, päämäärätietoista toimintaa ja riskinottamiskykyä. (Kainlauri 2007, 28-29.) Sisäisen yrittäjyyden tunnusmerkkejä ovat työhön sitoutuneisuus, innovatiivisuus ja halu kehittyä. Ulkoisen yrittäjyyden tunnistaa omasta itsenäisestä yrityksestä. Yrittäjä toimii sekä yrityksen omistajana että sen johtajana, ja usein myös yrityksen tärkeimpänä työntekijänä. Ulkoinen yrittäjyys, joka mielletään usein pienyrittäjiin, on tärkeä työllistäjä yhteiskunnan kannalta. Uusia yrittäjiä ja yrityksiä tarvitaan siksi Suomeen lisää. (Raatikainen 2008, 16-17.)

Tutkimuksen (Spivack ym. 2013, 6-15.) mukaan yrityksen perustaminen ja yrittäjyys voivat olla yrittäjälle riippuvuutta aiheuttava kokemus. Yritysidean kehittäminen, tilaisuuden tunnistaminen ja hyödyntäminen, sekä ahkera työskentely ovat osa yrityksen perustamista. Yritystoimintaa voidaan palautteen avulla kehittää nopeasti ja jatkuvasti. Yrittäjät kokevat yrittäjyyden ihanteelliseksi tavaksi

tavoitella omia päämääriä ja tarpeita. Tyypillistä on, että yrittäjä sitoutuu työhönsä muita työntekijöitä vahvemmin. Yrittäjä vastaa omasta tulevaisuudestaan.

Yrittäjän ominaisuuksia tutkittaessa syntyy paljon ristiriitoja. Osa tutkimuksista korostaa riskinottoa yrittäjämäisenä ominaisuutena, kun taas toisten mielestä yrittäjänä toimiminen ei tätä tarvitse. Riskinottoa mitataan kuudella eri osa-alueella: uuden luomisella, terveydellä, uralla, rahoituksella, turvallisuudella ja sosiaalisella riskinottoa kyvyllä. On mahdollista, että paremmin menestyvä yrittäjä ottaa enemmän riskejä, on motivoituneempi ja uskoo itseensä enemmän kuin pelkää häviämistä. Yrittäjä voi olla myös kokeilunhaluinen, innovatiivinen ja tunnollinen. Tarve menestyä ja sietää stressiä koetaan tärkeäksi yrittäjyydessä. Nykypäivänä ei kuitenkaan koeta, että yrittäjyys vaatii tiettyjä ominaisuuksia yrittäjältä, vaan yrityksen taustalla vaikuttavat myös muut tekijät. (Brandstätter 2010, 226-229.)

2.2 Hoivayrittäjyys sosiaali- ja terveysalalla

Suomessa sosiaali- ja terveyspalveluita tarjoavat kuntayhteisöt, eli kunnat ja kuntayhtymät, sekä yksityiset palveluntuottajat. Yksityiset palveluntuottajat jaetaan edelleen yksityisiin yrityksiin ja voittoa tavoittelemattomiin palveluntuottajiin, kuten yhdistyksiin ja säätiöihin. (Laiho & Lith 2011, 66-89.) Hoivayritykset ovat sosiaali- ja terveysalan yksityisiä palveluntuottajia (Myllys ym. 2005, 16).

Hoivayrittäjyys -käsitteelle ei ole olemassa yhtä yksiselitteistä määritelmää (Risänen & Sinkkonen 2004, 12). Yleensä hoivayrittäjyydellä tarkoitetaan enemmän sosiaalialan palveluyrittäjyyttä, mutta myös terveysalan toimintaan voi liittyä hoivatehtäviä (Kainlauri 2007, 16). Pääsääntöisesti hoivayrittäjyydellä tarkoitetaan yrityspohjaista toimintaa, jolla tuotetaan eri-ikäisille ja erilaisille erityisryhmille tarkoitettuja hoito-, hoiva- ja huolenpitopalveluita (Kainlauri 2007, 17; Myllys ym. 2005, 16). Hoivayritykset voidaan jakaa hoivakotipalveluja tuottaviin yrityksiin sekä hoivapalveluja asiakkaiden kotiin tuottaviin yrityksiin (Myllys ym. 2005, 16). Hoivakotipalveluja tuottavista yrityksistä suurin osa on palvelutaloja ja ryhmäkoteja, sekä päihdehuolto-, kehitysvamma- ja vanhusten laitoksia. Hoi-

vapalveluja kotiin tuottavia yrityksiä ovat muun muassa kotihoidot ja kotisairaanhoidot. (Rissanen & Sinkkonen 2004, 16; Tenhunen 2004, 62.)

Hoivayrittäjyyden katsotaan syntyneen Suomessa 1990-luvulla. Vuosikymmenen alun lama-aikana hoiva-alalla vallitsi korkea työttömyysaste, mikä johti julkisjohtoisen hyvinvointipalvelumallin heikkenemiseen ja samalla vahvasti yksityisen sektorin asemaa Suomessa. Vuonna 1992 valtiosuusuudistus mahdollisti sen, että kunnat pystyvät ostamaan palveluita myös yksityisellä sektorilla toimivilta yrityksiltä, mikä synnytti tarpeen hoivayritysten perustamiselle ja mahdollisti hoivayrittäjyyden. (Myllys ym. 2005, 15-16.) Tästä johtuen erityisesti yksityisten sosiaalipalveluiden tarjoajien määrä on kasvanut huomattavasti. Yksityisten terveyspalveluiden tarjoajien määrässä oli vaihtelua 1990-luvulla, mutta 2000-luvulle tultaessa myös niiden määrä on lisääntynyt. (Rissanen & Sinkkonen 2004, 15.)

Vuonna 2005 Suomessa oli 6104 terveys- ja sosiaalipalveluita tarjoavaa yritystä ja vuonna 2012 vastaavien yritysten määrä oli 9238. (Suomen virallinen tilasto 2014). 2000-luvulta lähtien suuret ikäluokat ovat kuormittaneet julkisia sosiaali- ja terveyspalveluita. Palveluiden kysyntä ylittää tarjonnan määrän, jolloin kunnat joutuvat kilpailuttamaan yksityisiä palveluntuottajia ja ulkoistamaan toimintaansa sosiaali- ja terveyspalveluiden takaamiseksi kuntalaisille. (Puustinen 2004, 21; Träsk ym. 2005, 55.) Tämä on johtanut yksityisten hoivapalveluiden kysynnän voimakkaaseen kasvuun (Puustinen 2004, 21). Tutkimuksen (Sankelo 2008, 9-10) mukaan hoivayrittäjänä toimivat näkevät tulevaisuuden valoisana. He uskovat asiakasmäärien lisääntymiseen ja liikevaihdon kasvuun. Yritystoiminnan lakkauttaminen koettiin hyvin epätodennäköiseksi tulevina vuosina.

Miehet ryhtyvät useammin yrittäjiksi kuin naiset. Terveystenhoito- ja sosiaalipalveluiden toimiala on kuitenkin yksi naisvaltaisimmista toimialoista Suomessa. Vuonna 2006 toimialan yrittäjistä 73,3 prosenttia oli naisia. Naisyrittäjiä on lukumääräisesti eniten 45-54 -vuotiaissa. (Tilastokeskus 2009, 83-85.)

2.3 Hoivayrityksen perustaminen

Hoivayritystä perustettaessa on määriteltävä, tuottaako yritys sosiaali- vai terveysalan palveluita. Asiakkaiden kotiin palveluita tuottavat yritykset kuuluvat tavallisesti sosiaalipalveluiden tuottajiin, poikkeuksia voivat olla kuitenkin esimerkiksi lääkärikeskuksien alaiset kotisairaanhoidopalvelut, jotka voivat kuulua myös terveysalalle. Hoivakotipalveluiden tuottamisesta ei ole yhtenäistä määritelmää, mistä johtuen niihin sovelletaan sekä sosiaali- että terveydenhuollon lainsäädäntöä asiakaskunnan mukaan. Muun muassa vanhusten ja kehitysvammaisten asumispalvelut kuuluvat sosiaalialalle ja mielenterveys- sekä sairaanhoidolliset asumispalvelut terveysalalle. (Kaarainen 2004, 52-54.) Tämän määritelmän perusteella hoivayrityksen toimintaa määrittää joko *laki yksityisistä sosiaalipalveluista* (992/2011) tai *laki yksityisestä terveydenhuollosta* (152/1990) ja siihen liittyvät *säädökset*. Näiden lisäksi muita huomioon otettavia lakeja hoivayritystä perustettaessa ovat muun muassa *laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä* (559/1994), *laki potilaan asemasta ja oikeuksista* (785/1992), *potilasvahinkolaki* (585/1986) ja *henkilötietolaki* (523/1999).

Yrityksen toiminta perustuu yrittäjän näkemykseen alalla toimivasta liikeideasta. Hoito ja hoiva ovat aineettomia palveluita, joiden konkretisoiminen on tärkeää hoivayritystä perustaessa. Yrityksen perustamisprosessin olennainen osa on liiketoimintasuunnitelman tekeminen. (Kainlauri 2007, 35- 37; Tenhunen 2004, 109.) Liiketoimintasuunnitelman laatimisen päätehtävinä ovat liiketoiminnan kannattavuuden osoittaminen sekä omien visioiden järjestelmällinen jäsentäminen. SWOT-analyysiä (Strengths-Weaknesses-Opportunities-Threads) käytetään usein liiketoimintasuunnitelman yhtenä osana. Sen avulla voidaan tarkastella yrityksen sisäisiä vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia sekä mahdollisia uhkatekijöitä. (Tenhunen 2004, 109-112.) Liiketoimintasuunnitelman tekemiseen on useita erilaisia malleja eikä sillä ole olemassa määriteltyä mittaa tai sisältöä. Hyvän liiketoimintasuunnitelman tulee kuitenkin olla tarpeeksi kattava ja totuudenmukainen. Hyvin tehdyssä liiketoimintasuunnitelmassa on tiivistelmä toiminnasta, markkina-analyysi, yrityksen kuvaus, rahoitussuunnitelma sekä riskianalyysi. (Kainlauri 2007, 38.)

Yrityksen perustaja valitsee yritykselle sopivan yritysmuodon. Yritysmuodon valintaan vaikuttaa muun muassa yrityksen koko ja perustajien lukumäärä, sekä vastuun jakautuminen. Huomioitava on myös joustavuus ja päätöksenteko, pääoman tarve, voitonjako ja tappion kattaminen, verotustekijät, sekä yrityksen tulevaisuudennäkymät. (Meretniemi & Yllönen 2009, 40; Työ- ja elinkeinokeskus 2009, 20-22.) Mahdollisia yritys- ja yhtiömuotoja ovat yksityinen toiminimi, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö ja osuuskunta (Kainlauri 2007, 123-125; Meretniemi & Yllönen 2009, 42-52). Toiminimet ja osakeyhtiöt ovat suosituimpia yritysmuotoja Suomessa. Vuonna 2009 sosiaalipalveluyrityksistä kolmasosa oli osakeyhtiöitä ja 60 prosenttia yksityisiä toiminimiä. Samanaikaisesti terveystaluyrityksistä 80 prosenttia oli yksityisiä toiminimiä ja 16 prosenttia osakeyhtiömuotoisia. (Laiho & Lith 2011, 77-100.)

Markkinointiviestinnällä pyritään löytämään parhaimmat viestintäkanavat kohdeyhmän tavoittamiseksi (Isohookana, H. 2007, 131). Sillä on tärkeä tehtävä myynnin edistämisen ja tiedottamisen kannalta. Markkinoinnilla haetaan kontakteja olemassa oleviin sekä potentiaalsiin asiakkaisiin ja sen sidosryhmiin. (Kainlauri 2007, 79.) Markkinointisuunnitelmaa tehdessä on otettava huomioon markkinointiin käytössä oleva rahamäärä. Markkinointi aiheuttaa kustannuksia, johon yrittäjän on osattava varautua. (Raatikainen 2008, 94-95.) Yrityksen alkumarkkinointiin kannattaa satsata, koska onnistuessaan se maksaa itsensä takaisin (Kainlauri 2007, 79; Raatikainen 2008, 95).

Erilaisia markkinointikanavia on useita, joista yrittäjän on löydettävä yrityksensä kannalta mahdollisimman tehokas ja taloudellinen toimintatapa markkinointiin. Mainonta voidaan jakaa suoramainontaan, jolla tarkoitetaan palvelun tai tuotteen markkinointia suoraan asiakkaalle sekä mediamainontaan, joita ovat esimerkiksi internet-, lehti- ja radiomainonta. (Isohookana 2007, 131-156). Yrittäjän on tärkeää miettiä, millaisen kuvan yrityksestään hän haluaa asiakkailleen antaa. Yhdenmukainen näkyvyys esitteissä, mainoksissa sekä sähköisessä mainonnassa luovat kokonaisuuden, jolloin markkinoinnin eri osa-alueet tukevat toisiaan. (Kainlauri 2007, 85.)

Verkostoitumiseen voi olla useita syitä. Hoivayrittäjän verkostoitumisen tavoitteena voi olla vertaistuen saaminen tai yhteistyömuotojen kehittäminen (Hiltunen ym. 2007, 225.) Yhteistyön avulla pienellä tai keskisuurella yrittäjällä on mahdollisuus päästä sellaisille markkinoille, johon yksin olisi vaikea päästä (Toivola 2006, 13). Uusille markkinoille pääsyn lisäksi verkostoitumisella haetaan esimerkiksi kustannusetuja, liiketoiminnan kasvua ja riskien jakamista (Toivola 2006, 13; Hiltunen ym. 2007, 227). Tutkimuksen (Aaltonen ym. 2010, 66-71) mukaan verkostoituminen nähdään tärkeänä osana yrityksen toimintaa, ja yrittäjät ovat valmiita osallistumaan lähialueella järjestettäviin verkostoitumistapahtumiin.

Sosiaali- ja terveysalan yritysten palveluita voivat ostaa yksityisten asiakkaiden lisäksi myös kunnat ja kuntayhtymät (Kainlauri 2007, 75.) Kunnat ostavat palveluita yksityisiltä yrityksiltä taatakseen taloudellisen tehokkuuden kuntalaisten palvelutarpeiden lisääntyessä väestönkasvun ja väestörakenteen muutoksen seurauksena (Forma & Vaalavuo 2008, 47). Sosiaalipalveluita tarjoavan yrityksen tärkein asiakas onkin nykypäivänä monesti kunta. 71 prosentilla kaikista sosiaalipalveluyrityksistä kunnan ostot muodostivat yli 80 prosenttia yrityksen liikevaihdosta, kun vastaava luku terveysalan yritysten kohdalla oli 26 prosenttia vuonna 2007. (Aaltonen ym. 2010, 28-29.)

Kunta voi ostaa palveluita yksityiseltä sektorilta kilpailuttamalla tai palvelusetelien avulla. Kilpailutuksessa kunta kilpailuttaa kaikki palveluiden tuottajat ja tämän jälkeen antaa valituille palveluntuottajille asiakkaat, joiden palvelut yrityksen tulee tuottaa. Mikäli palvelusetelit ovat käytössä kunnan alueella, kunta valitsee kilpailutuksen perusteella palvelusetelin piiriin kuuluvat palvelujen tuottajat, jolloin palvelun tarvisija pystyy valitsemaan palveluntuottajan palvelusetelin perusteella. (Kainlauri 2007, 75.) Sosiaali- ja terveysalan yrityksistä 51 prosenttia koki alakohtaisen kilpailun erittäin tai melko kovaksi vuonna 2007 (Aaltonen ym. 2010, 29).

Yrityksen perustamiseen ja yritysideaan sisältyy haasteita. Haasteet liittyvät muun muassa yritysideaan huomioitaviin lakiasioihin, tuotteen markkinointiin ja rahoittamiseen, sekä tehokkaan yritysideaan luomiseen. (Kuratko 2012, 273-

373.) Tutkimuksen (Spivack ym. 2013, 6-15) mukaan uuden yrityksen perustaminen on valtava haaste, koska yritystä perustettaessa luodaan konkreettinen liiketoiminnan kokonaisuus. Yrittäjyyden päämäärät saattavat riskeerata henkilökohtaisen elämän ja perhesuhteet, kun pitkät työpäivät lisääntyvät. Turhautumista ja ärsyyntymistä voi aiheuttaa se, että yrittäjä kokee, että läheiset eivät tue häntä tarpeeksi. Myös omaa motivaatiota yrittäjyyteen voidaan epäillä. Yrittäjyydellä voi olla myös negatiivisia fysiologisia vaikutuksia yrittäjään, kuten sairastelua, liikunnanpuutetta, ruokailuongelmia ja unettomuutta. Toisen tutkimuksen (Sankelo 2010, 20) mukaan hoivayrityksen perustaminen koetaan usein raskaaksi prosessiksi.

2.4 Varsinais-Suomen yrittäjäpalvelut alkavalle hoivayrittäjälle

Vuonna 2012 Varsinais-Suomen alueella terveys- ja sosiaalipalveluita tarjoavia yrityksiä oli 839. Alalla aloitti 71 uutta yritystä. Näistä terveys- ja sosiaalipalveluyrityksistä 57 tarjoaa asiakkaille terveyspalveluita, kaksi sosiaalihuollon laitospalveluita ja 12 sosiaalihuollon avopalveluita. (Suomen virallinen tilasto 2013.)

Sosiaali- ja terveyspalveluita tuottavat yritykset kokevat tarvitsevansa erityisesti yrityspalveluita toimintansa tueksi. Suomen julkinen yrityspalvelujärjestelmä koetaan laajaksi. Yrityspalvelujärjestelmään kuuluvat verotoimistot, työ- ja elinkeinopalvelut, Finnvera Oyj, uusyrityskeskukset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset. Yrittäjät kokevat tarvitsevansa tietoa, kuten koulutuksia lainsäädännön tulkitsemisesta, markkinoiden edistämisestä ja liiketoiminnan kehittämisestä, sekä veroneuvontaa. Yrityspalveluilta toivotaan sosiaali- ja terveysalan erityisosaamista, sekä rahoituspua yritykselle. (Aaltonen ym. 2010, 66-71.)

TE-palvelut tarjoavat tietoa yrityksen perustamisesta ja liiketaloudellisista asioista (Kaarakainen 2004, 51). TE-palvelut antavat myös yrittäjän toimeentulon turvaavaa starttirahaa. ELY-keskukset tuottavat sosiaali- ja terveysalan yrityksille tarkoitettuja kehittämispalveluita sekä rahoitusta. (Aaltonen ym. 2010, 69.) Turun seudun yrityspalvelupiste Potkuri kuuluu Suomessa toimiviin uusyrityskes-

kuksiin. Potkurista saa neuvontaa yrityksen perustamisesta. (Potkuri 2013.) Finnvera Oyj tarjoaa erilaisia lainoja yrityksille ja verotoimistosta saa apua yrityksen verotukseen liittyvistä asioista (Aaltonen ym. 2010, 69-71).

Tutkimuksen (Aaltonen ym. 2010, 68-69) mukaan sosiaali- ja terveysalan yrittäjät käyttävät Suomessa eniten työ ja elinkeinotoimiston-, sekä verotoimiston palveluita. Noin joka viides sosiaali- ja terveysalan yrityksistä oli hakenut Finnveran naisyrittäjälainan. Sama määrä yrityksiä kertoi saaneensa työ- ja elinkeinopalveluiden starttirahaa yritystä perustaessa. Uusyrityskeskusten palvelut olivat tuttuja 17 prosentille vastaajista. ELY-keskusten yrittäjäpalvelut tunnettiin kohtalaisen heikosti.

Tutkimuksen (Graevenitz ym. 2010, 103) mukaan koulussa yrittäjyyttä opiskelleet henkilöt soveltuvat paremmin yrittäjiksi, jos he kokevat oppineensa yrittäjäkoulutuksesta. Toisen tutkimuksen (Sankelo & Åkerblad 2008, 833-835) mukaan yrityksen perustamista suunnittelevien sairaanhoitajien tulisi omata johtajakemusta tai suorittaa johtajakoulutus. Varsinais-Suomessa on useita tahoja, joista alkava yrittäjä voi saada yrittäjäkoulutusta (TE-palvelut 2014; Turun aikuiskoulutuskeskus 2014; Turun ammattikorkeakoulu 2014).

TE-palvelut järjestävät yrittäjyyden uravalmennuksia ja yrittäjäkoulutusta. Yrittäjäkoulutuksella voidaan suorittaa yrittäjän ammattitutkinto tai osa siitä. Yritystoimintaa suunniteltaessa voi osallistua esimerkiksi lyhytkestoiseen työvoimakoulutuksena järjestettävään yrittäjäkoulutukseen, josta saa perustietoa yrittäjyydestä, yrityksen perustamisesta sekä muista yritystoiminnan eri alueista, kuten rahoituksesta, markkinoinnista ja verotuksesta. (TE-palvelut 2014.) Turun aikuiskoulutuskeskuksessa voi suorittaa yrittäjän ammattitutkinnon, jonka kohderyhmänä ovat oman yrityksen perustamista harkitsevat henkilöt sekä alkutai-paleella olevat yrittäjät. Yrittäjän ammattitutkinnon tavoitteena on saada ammatillinen osaaminen, luoda täsmennetty liikeidea sekä laatia siihen perustuva liiketoimintasuunnitelma. (Turun aikuiskoulutuskeskus 2014.) Sairaanhoitajien suorittama hoitotyön koulutusohjelma sisältää myös yrittäjyysopintoja, jotka muodostuvat teoriaopinnoista sekä ohjatusta harjoittelusta. Opinnot antavat sairaanhoitajalle valmiuksia yrittäjyyteen (Turun ammattikorkeakoulu 2014).

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT

Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata sairaanhoitajayrittäjien kokemuksia hoivayrityksen perustamisesta Varsinais-Suomessa.

Opinnäytetyön avulla pyritään löytämään vastauksia seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. Mikä saa sairaanhoitajan ryhtymään yrittäjäksi?
2. Miten hoivayritys perustetaan?
3. Mitä varsinaissuomalaisia yrittäjäpalveluita alkava hoivayrittäjä käyttää?
4. Mitä haasteita hoivayrityksen perustamiseen liittyy ja miten haasteisiin voi varautua?

4 OPINNÄYTETYÖN EMPIIRINEN TOTEUTTAMINEN

Tämä opinnäytetyö on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua. Kerätty aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysimenetelmällä.

4.1 Opinnäytetyön tiedonhaku

Tiedonhaku (liite 1) tehtiin Elsevier, Medic, Medline, CINAHL ja Elektra -tietokannoista. Hakusanoja olivat yrittäjyys, sairaanhoitajat, hoivayrittäjyys, yrityksen perustaminen, haasteet ja ominaisuudet. Englanninkieliset hakusanat olivat entrepreneurship, nursing, care enterprise, starting a company, challenges ja trait. Rajauksina olivat vuosien 2008 - 2014 välillä julkaistut tutkimukset. Osassa hakukoneista rajattiin myös koko tekstin saatavuus. Koska hoivayrittäjyyttä on tutkittu vähän, jouduttiin välillä huomioimaan myös vanhemmat artikkelit kirjallisuuskatsauksen kokoamiseksi. Tietokantahakujen lisäksi käytettiin manuaalista hakua Työ- ja elinkeinoministeriön sekä Tilastokeskuksen verkkojulkaisuista. Tiedonhaun tuloksista huomioitiin lähinnä yrittäjyyttä, hoivayrittäjyyttä, yrityksen perustamista, yrityspalveluita ja perustamisen haasteita käsittelevät tutkimukset ja teokset. Varsinaissuomalaisista yrityspalveluita etsittiin tietoa myös Internetin välityksellä. Lisäksi kirjallisuutta käytettiin lähteenä erityisesti tutkimusmenetelmiä, eettisyyttä ja luotettavuutta käsiteltäessä.

4.2 Tutkimusmenetelmä

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus on yleisesti käytetty tutkimusmenetelmä hoitotieteessä (Gerrish & Lacey 2006, 165). Tutkimusmenetelmän tarkoituksena on kuvata todellista elämää (Hirsjärvi ym. 2009, 161). Lähtökohtana on ihminen, hänen elämänpiirinsä ja sen merkitykset (Kylmä & Juvakka 2007, 16). Tutkittava kohde huomioidaan kokonaisvaltaisesti niin, että todellisuutta ei hajoteta mielivaltaisesti (Hirsjärvi ym. 2009, 161). Tutkimusote soveltuu käytettäväksi,

kun halutaan löytää uusia näkökulmia tai tutkimusalueita (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 50).

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään saamaan kohteena olevasta ilmiöstä mahdollisimman kattava kuva (Kylmä & Juvakka 2007, 58). Tiedonhankinnassa suositaan laadullisia metodeja, jotta tutkittavien ääni ja näkökulmat tulevat esille. Kerätty aineisto on ainutlaatuista, ja tulkitaan sen mukaisesti. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa huomioidaan olosuhteiden muutokset, jolloin tutkimusta voidaan toteuttaa joustavasti. Tästä johtuen tutkimussuunnitelma voi muotoutua tutkimuksen edetessä. (Hirsjärvi ym. 2009, 164.)

Kvalitatiivisen tutkimuksen kohdejoukko valitaan tarkoituksenmukaisesti (Kylmä & Juvakka 2007, 58; Hirsjärvi ym. 2009, 164). On tärkeää, että tutkimukseen osallistuvilla on tietoa ja kokemusta tutkittavasta asiasta (Kylmä & Juvakka 2007, 58; Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 83). Tutkimusilmiötä kuvataan tutkimukseen osallistuneiden ihmisten näkökulmasta (Kylmä & Juvakka 2007, 59). Laadullisessa tutkimuksessa ei useinkaan tavoitella tilastollista yleistävyyttä, vaan aiheesta pyritään löytämään uusia näkökulmia ja yhteyksiä (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 83-84).

Tämän opinnäytetyön lähestymistavaksi valittiin kvalitatiivinen tutkimus, koska opinnäytetyössä pyrittiin kuvaamaan haastateltavien kokemuksia yrityksen perustamiseen liittyvistä asioista. Tämän menetelmän avulla nähtiin mahdolliseksi löytää uusia näkökulmia ja asiayhteyksiä tutkittavaan aiheeseen. Tarkoituksena oli saada aikaan tosiasioihin perustuva kokonaisuus, joka vastaa opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin.

4.3 Kohderyhmä ja aineiston keruu

Teemahaastattelu eli puolistrukturoitu haastattelu on yksi kvalitatiivisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmistä. Teemahaastattelua pidetään lomake- ja avoimen haastattelun välimuotona. (Hirsjärvi ym. 2009, 208.) Teemahaastattelussa edetään etukäteen päätettyjen teemojen mukaisesti (Tuomi & Sarajärvi 2013, 75). Teema-alueet pysyvät kaikille haastateltaville samana, mutta kysy-

mysten tarkka muoto ja järjestys puuttuvat (Hirsjärvi ym. 2009, 208; Hirsjärvi & Hurme 2011, 48). Teemoista keskustellaan vuorovaikutustilanteessa, ja teemahaastatteluvastaukset syntyvät keskustelun pohjalta (Hirsjärvi & Hurme 2011, 48; Tuomi & Sarajärvi 2013, 75). Teemojen sisäisten kysymysten tulee olla selkeitä, ja kohdistua tutkimusongelmaan (Gerrish & Lacey 2006, 83). Vastauksissa keskeistä ovat haastateltavien tulkinnat aiheesta, sekä heidän asioille antamat merkityksensä (Hirsjärvi & Hurme 2011, 48).

Teemahaastattelututkimuksen etuna on se, että haastateltavalla on mahdollisuus tuoda esille vapaasti itseään koskevia asioita (Hirsjärvi & Hurme 2011, 35). Näin voidaan keskustella myös aroista ja vaikeista aiheista (Gerrish & Lacey 2006, 337; Hirsjärvi & Hurme 2011, 35). Haastateltava luo tutkimukselle merkityksiä, ja on yleensä haastattelun aktiivinen osapuoli (Hirsjärvi ym. 2009, 205; Hirsjärvi & Hurme 2011, 35). Teemahaastattelu on menetelmänä joustava, ja sallii haastattelijan esittävän tarkentavia kysymyksiä (Hirsjärvi ym. 2009, 205; Tuomi & Sarajärvi 2013, 75). Haastattelussa on tärkeintä saada halutusta asiasta mahdollisimman paljon tietoa (Tuomi & Sarajärvi 2013, 75).

Tämän opinnäytetyön teemahaastattelurungon (liite 2) teema-alueet määräytyivät opinnäytetyön tarkoituksen ja tavoitteen perusteella. Taustatiedoiksi kerättiin osallistujien ikä, sairaanhoitajaksi valmistumisen vuosi ja työkokemus sairaanhoitajana. Lisäksi selvitettiin, milloin hoivayritys on perustettu, ja onko yrittäjyydestä aikaisempaa kokemusta. Taustatiedot nähtiin oleellisiksi, koska uskottiin taustatekijöiden vaikuttavan yrityksen perustamiseen ja yrittäjän kokemuksiin aiheesta. Haastattelurungon teemat ja kysymykset nousivat esiin opinnäytetyön aiheeseen liittyvästä teoriaosuudesta, sekä aiemmista tutkimuksista. Ensimmäisessä teemassa kartoitettiin hoivayrittäjän omia henkilökohtaisia vahvuuksia ja ominaisuuksia yrittäjänä. Toisessa teemassa kysyttiin hoivayrityksen perustamisessa huomioitavia asioita. Kolmas teema käsitteli hoivayrityksen perustamista Varsinais-Suomessa ja Varsinais-Suomesta saatavia yrittäjäpalveluita. Neljännessä teemassa käsiteltiin yrityksen perustamisen haasteita ja haasteisiin varautumista.

Teemahaastattelu voidaan toteuttaa yksilö-, pari- tai ryhmähaastatteluna (Hirsjärvi ym. 2009, 210). Tässä opinnäytetyössä käytettiin yksilöhaastattelua, joka koettiin parhaiten sopivaksi opinnäytetyön tarkoituksen kannalta. Teemahaastattelun avulla voitiin haastatella hoivayrittäjiä henkilökohtaisesti, ja luoda heidän kanssaan avoin vuorovaikutussuhde. Keskustelunomaisella haastattelulla haastateltavat pystyivät tuomaan esille omia kokemuksiaan ja näkemyksiään haastattelun aikana. Teemahaastattelun runko toimi pohjana haastatteluille. Vastaukset nousivat esille pitkin keskustelua, joten haastattelurungon järjestystä ei seurattu tarkasti. Tärkeämmäksi koettiin keskustelun avoin ilmapiiri ja aiheen eteneminen. Keskustelun aikana tarkkailtiin, että kaikkiin kysymyksiin saatiin vastaukset. Tarvittaessa haastateltaville esitettiin tarkentavia kysymyksiä.

Esihaastattelulla testataan haastattelurungon toimivuutta ja aihepiirien järjestystä. Tämän avulla haastattelurunkoon voidaan tehdä tarvittavia muutoksia. Esihaastattelulla arvioidaan myös tulevien haastatteluiden pituutta. (Hirsjärvi & Hurme, 2011, 72.) Haastattelun kesto on kuitenkin riippuvainen haastateltavan puheliaisuudesta (Hirsjärvi ym. 2009, 211). Opinnäytetyön haastattelurunko testattiin yhdellä henkilöllä, koska haluttiin varmistua teemojen ja kysymysasettelun toimivuudesta suhteessa tutkimusongelmiin. Esihaastattelu itsessään täsmensi myös opinnäytetyön tutkimusongelmia. Tämän jälkeen haastattelurunkoon tehtiin pieniä muutoksia kysymysasettelussa ja teemojen välillä. Alkuperäisessä haastattelurungossa yrittäjyyden ominaisuuksista kysyttiin vasta viimeisessä teemassa, mutta esitestauksen jälkeen sen todettiin toimivan paremmin teemassa yksi. Kysymys yrityksen perustamisen ajankohdasta siirrettiin taustatietoihin. Muutamaa kysymystä muotoiltiin parempaan muotoon niin, että kysymysten sisältö itsessään ei muuttunut. Esihaastattelua hyödynnettiin myös tutkimuksen aineistona.

Haastateltavien määrä on monesti riippuvainen tutkimusresursseista. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineiston koko on pääsääntöisesti pieni. Siksi onkin tärkeää, että haastateltavilla on kokemusta ja tietoa tutkittavasta asiasta. Haastateltavien valinta on harkittua ja tarkoitukseen sopivaa. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 85.) Opinnäytetyön aihe ja tarkoitus rajasivat teemahaastatteluun valittavia.

Katsottiin, että aiheen edellytyksenä oli haastatella yrittäjinä toimivia sairaanhoitajan koulutuksen omaavia henkilöitä. Valintaa tehdessä koettiin, että yrityksen perustaneella sairaanhoitajalla on riittävästi tietoa ja kokemusta tutkittavasta asiasta.

Opinnäytetyöhön sopivia haastateltavia etsittiin Varsinais-Suomen yrittäjien Internet-sivuilta ja omien kontaktien kautta. Alkuperäisen suunnitelman mukaan haastateltavia oli tarkoitus valita viidestä seitsemään henkilöä, koska opinnäytetyön laajuus rajaa haastatteluaineiston kokoa. Lopulta opinnäytetyöhön haastateltiin kuutta yrittäjänä toimivaa sairaanhoitajaa.

Haastateltava voi halutessaan tutustua haastattelurunkoon ja -kysymyksiin etukäteen (Tuomi & Sarajärvi 2013, 73). Kukaan haastatteluun osallistuneista yrittäjistä ei halunnut nähdä kysymyksiä etukäteen. Haastateltavat saivat tietoa opinnäytetyön tarkoituksesta ja tavoitteesta ennen haastattelua. Lisäksi heiltä pyydettiin suostumus (liite 3) haastattelun tekoon ja nauhurilla nauhoittamiseen. Haastattelut kestivät puolesta tunnista tuntiin ja ne pidettiin haastateltavan valitsemassa paikassa. Kolme haastattelua suoritettiin haastateltavan yrityksen toimipisteessä ja loput kahvilassa. Jokainen toimipisteessä tehty haastattelu keskeytyi muiden yrityksessä olevien työntekijöiden tai asiakkaiden toimesta kerran tai kahdesti. Kahvilassa suoritettut haastattelut eivät sen sijaan keskeytyneet, vaikka ympäristössä oli pientä hälinää.

4.4 Aineiston käsittely ja analyysi

Haastattelut nauhoitettiin nauhurilla. Kunkin haastattelun jälkeen aineiston käsittely aloitettiin aineiston litteroinnilla. Litteroinnilla tarkoitetaan aineiston puhtaaksi kirjoittamista tekstimuotoon (Kylmä & Juvakka 2007, 110; Tuomi & Sarajärvi 2013, 92). Aineisto on kirjoitettava sanasta sanaan (Kylmä & Juvakka 2007, 111). Tarvittavan materiaalin keräämisen jälkeen aloitettiin aineiston käsittely.

Kvalitatiivisen aineiston analyysissä käytetään usein aineistolähtöistä sisällönanalyysimenetelmää. Sisällönanalyysin tarkoituksena on jäsentää aineisto paremmin ymmärrettävään ja hallittavaan muotoon. (Kylmä & Juvakka 2007, 112.)

Näin tutkimusaineistosta luodaan teoreettinen kokonaisuus (Tuomi & Sarajärvi 2013, 95). Analyysin avulla aineisto tiivistetään tutkimuksen tarkoitukseen ja tutkimustehtäviin vastaavaksi (Kylmä & Juvakka 2007, 113). Aineistolähtöinen sisällönanalyysi alkaa aineiston luokittelusta. Induktiivinen sisällönanalyysi suoritetaan aineiston pelkistämällä, ryhmittelyllä ja teoreettisten käsitteiden luomisella. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 94-108.) Tästä syntyy erilaisia käsiteluokituksia ja -järjestelmiä, sekä malleja tai käsitekarttoja (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 134).

Opinnäytetyön aineiston käsittely aloitettiin aineiston luokittelulla teemahaastattelurungon teemojen mukaisesti. Tämän jälkeen aineisto pelkistettiin lause lauseelta. Aineistosta karsittiin tutkimukselle epäolennainen tieto pois ja ilmaisut tiivistettiin niin, että olennainen sisältö säilyi. Ryhmittelyssä aineistosta etsittiin samankaltaisuuksia ja eroavuuksia. Pelkistetyt ilmaisut yhdistettiin samaan alaluokkaan. Tämän jälkeen alaluokat nimettiin kuvaavasti, mistä syntyi ilmaisuille yläluokat. Yläluokkien yhdistämisestä syntyivät pääluokat. Näin syntyi opinnäytetyön tulosten luokittelu (liite 4). Muotoutuneen aineiston käsitteistä tehtiin johtopäätökset ja saatiin vastaukset tutkimusongelmiin. Tutkimustulosten yhteydessä käytettiin autenttisia lainauksia yrittäjien haastatteluista. Haastateltavat numeroitiin yhdestä kuuteen, ja lainauksen perässä oleva numero kertoo, kuka lainauksen on sanonut.

5 TULOKSET

5.1 Taustatiedot

Haastateltavien ikäjakauma oli 40 – 54 vuotta ja he olivat valmistuneet sairaanhoitajiksi vuosien 1981 – 2010 välillä. Hoivayritykset oli perustettu vuosien 1997 – 2011 välillä. Kuudesta haastateltavasta viidellä oli yksi oma hoivayritys. Yhdellä haastateltavasti oli kaksi hoivayritystä. Kenelläkään haastateltavista ei ollut aikaisempaa henkilökohtaista yrittäjäkokemusta, vaan haastattelun kohteena ollut hoivayritys oli jokaisen haastateltavan ensimmäinen yritys. Kokemus sairaanhoitajan ammatista ennen yrityksen perustamista vaihteli nollostakolmeen kymmeneen vuoteen.

5.2 Yrittäjyyden tausta ja omat vahvuudet yrittäjänä

Haastatteluiden perusteella idea yrittäjyydestä on voinut syntyä monin eri tavoin. Yleisiä taustatekijöitä olivat esimerkiksi yrittäjäperheessä kasvaminen, pitkäaikainen haave ja halu ryhtyä yrittäjäksi, sekä sisäinen kipinä, jonka syntyä oli vaikea selittää. Iän myötä karttunut elämäkokemus ja työkokemus loivat pohjaa yrittäjyydelle. Oman tietotaidon lisääntyminen johti haluun tehdä työtä omalla tavalla, jolloin yrittäjyys nähtiin vaihtoehtona. Yrittäjyyden koettiin mahdollistavan työskentelyä niin, että yrittäjä saa pitää kaikki langat omissa käsissään ja johtaa yrityksen toimintaa.

Se on lähtenyt varmaan sieltä jo kotoa, mulla on isä ollu yrittäjä aina. (5)

Siinä on ollu semmonen haave että saa hoitaa vanhuksia sillä lailla kuin sä itse haluat niitä hoitaa. (2)

Ois kiva perustaa ihan oma ja sitten saada tämmönen vakio asiakaskunta, jotka tunnetaan hyvin. (4)

Mää oon aikailla semmonen, että mä haluan pitää kaikki narut käsissäni. (6)

Yrittäjänä pystyy hyvin hyödyntämään sitä mitä itteä kiinnostaa. (1)

Haastatteluissa korostui myös muutoshakuisuus, joka omalta osaltaan johti yrittäjäidean syntymiseen. Tyytymättömyys nykyiseen työhön, haluttomuus vuoro-työhön ja halu saada uusia työhaasteita johtivat muutoshakuisuuteen. Lisäksi elämässä etsittiin uutta suuntaa ja omaa vapautta, jolloin yrittäjäisyys nousi esille. Yksi haastateltavista koki idean yrittäjäisyydestä syntyneen täysin sattuman kautta. Yrittäjäksi vain ajautui, vaikka sitä ei ollut aiemmin suunnitellut. Yrittäjäisyys nousi myös vaihtoehdoksi tilanteessa, jossa ei ollut enää muuta vaihtoehtoa.

Jossain syvällä kyti kuitenkin tällöinen jonkunlainen tyytymättömyys et tota mä tein sitä vanhustyötä nii kaikki oli niinku ihan hyvin mut kokoajan kaiheri... Mulle ei sitten riittäny se talon paras homma, kun siinä ei ollu mitään haastetta. (3)

Mä mietin jossain et tää vuoro-työ ja tällöst se on niinku et me opitaan ja kivaa, mut se ei oikein niinku sovi. (4)

Niin sit mulla niinku jotenki siin kohta tuli niinku semmonen et nyt riittää! Mä oon nyt tätä nähny tarpeeks ja tota sit tuli viel semmonen tilanne että... siinä oli pakko tehdä joku ratkasu. (3)

En mä sitä mitenkään ollu silleen suunnitellu ja ajatellu, et se vaan jotenki tapahtu. (6)

Me haluttiin olla vapaat ku taivaan linnut. (1)

Haastatteluiden perusteella tietyt luonteenpiirteet ja taidot koettiin omiksi vahvuuksiksi yrittäjäisyydessä ja yrityksen perustamisessa. Sinnikkyys, rohkeus ja itseluottamus yhdessä riskinottokyvyn kanssa nähtiin tärkeänä. Haasteita ei pelätty. Myös paineensieto- ja sitoutumiskyky, sekä innovaationäkemykset, koettiin omaa työskentelyä hyödyttäväiksi hoivayrittäjän ominaisuuksiksi.

No kyl yrittäjäisyys tietenkin vaatii ensinnäkin tosiaan tiettyä semmosta rohkeutta ja ei pelkää sitä riskinottoa, et riskejä pitää uskaltaa ottaa. Ja tietynlaista peräänantamattomuutta se vaatii myös ja siihen että sä uskot, uskot ja luotat tavallaan siihen mitä sä lähet tekemään. (5)

Mä otan mielellään haasteita vastaan. (4)

Se on tällöinen vaan niinku tietynlainen uskallus niinku lähtee yrittämään uutta ja semmonen halu kehittyä ja sitten semmonen jonku tyyppinen sitkeys. (3)

No varmasti paineensietokyky on ja stressinsietokyky täytyy olla. Se suurin täytyy olla semmonen tietynlainen hulluus vaan niinku ottaa riskiä. (6)

Sä laitat ittes niinku peliin. Uskaltaa hypätä vähän sillain niinku tuntemattomaan. (4)

Lisäksi haastatteluissa korostui oman osaamisen tärkeys hoivayrittäjyyden vahvuutena. Omaan työkokemukseen ja ammattitaitoon luotettiin. Koulutus ja lisäkouluttautuminen koettiin myös vahvuuksiksi hoivayrittäjäksi ryhtymisessä.

Mulla on niin vankka tää vanhustyön kokemus elikkä mä olen siinä nähnyt monennäköistä hoitajaa ja hoidettavaa ja nähnyt sen kultasen keskitien että pystyisin parempaan. (2)

Iha laidast laitaan kokemusta. (6)

Pitää luottaa siihen omaan tekemiseen ja omaan näkemykseen. (5)

Pyrkii kehittämään omaa osaamista. (3)

5.3 Hoivayrityksen perustaminen

Haastateltavien mukaan yrityksen perustamisen lähtökohtana ollut liikeidea on tavallisesti syntynyt siitä, että markkinoilla on havaittu olevan tarvetta ja kysyntää tietylle palvelulle, jota sairaanhoitaja voi yrittäjänä tarjota. Hoivayritys voi tarjota esimerkiksi palvelua, jota kunnallinen sektori ei tarjoa. Yrittäjä voi kehittää myös palvelun, jota kukaan muu markkinoilla oleva ei tällä hetkellä tarjoa. Joissain tilanteissa asiakkuudet saattavat olla myös valmiina jo ennen yrityksen perustamista. Liikeidean avulla voidaan paikata niin sanottu markkinarako. Toisinaan lähdetään liikkeelle ilman sen suurempaa suunnittelua, ihan vain kokeilumielessä.

Ei ollu vastaavii yrityksii. (1)

Mun mielestä oli aika hyvä aika kyllä koska sillon oli aika kova tarve. (2)

Jos on niinku tarpeeks kysyntää niin miksei mennä yrittämään. (4)

Mä olin vaan oikeassa paikassa oikeeseen aikaan. (6)

Tämmöstä kotiapua mitä ei kunnallinen tarjoa niin me tarjotaan sitä... Sillä tämä on lähteny liikkeelle tämä toiminta. (5)

Kaupungin tota sairaanhoito tulee niin ei sitä ikinä tiedä kuka tulee ja milloinkin ja tämmöst et mun mielestä vanhukset pystyy niinku luottamaan enemmän jos on yksi ihminen joka tulee. (4)

Mulla oli jo valmiina asiakkuuksia mistä oli helppo sit lähteä liikkeelle. (6)

Mää nyt ajattelin ihan vaan kokeilla tällai et jos tää niinku lähtee. (3)

Hoivayrityksen perustamisessa on aina rahallisia kustannuksia. Mikäli omaa pääomaa hoivayrityksen perustamiseen ei ollut riittävästi, mietittiin muita rahoitusmuotoja. Alkuinvestointien suuruus riippui tarvittavista hankinnoista.

Meil oli vähän ikää jo molemmilla meil naisilla nii meil oli sit tietysti niinku vähän sit rahaa satsataki siihen. (1)

Rahotusta tietenki sitte piti hakee eri paikoista sitte et mitkä sitten rahottaa. (5)

Mä satsasin heti laatulaitteisiin. (3)

En nyt tiä sillä lailla iso ja iso, mutta riippuu minkälaisia yrityksiä ostaa ja millä hinnalla pääsee ostamaan, mutta ei se semmonen kohtuuton ole. (5)

Yritysmuodon valinnassa on hyvä huomioida yritystoiminnan tarkoitus ja päämäärä. Osakeyhtiön perustaminen koettiin kalliimmaksi, mutta turvallisemmaksi vaihtoehdoksi, mikäli yritystoiminta on laajaa. Osakeyhtiöllä voitiin varautua myös tulevaisuuden kasvuun. Toiminimi nähtiin hyvänä tilanteissa, joissa oli tarkoitus työllistää itsensä. Toiminimen perustaminen koettiin helpoksi ja nopeaksi.

Osakeyhtiön mä halusin sen vuoksi et koska täs on kuitenkin kaikki niinku potilasvahinkoasiat ja kaikki niin tavallaan osakeyhtiös on aika niinku turvallista mä katsoin et se on aika niinku turvallist toimii. (1)

Jos aiotaan laajentaa tai tämmöstä niin sit on hyvä olla osakeyhtiö. (4)

Toiminimi ehkä oli helppo perustaa ja siihen ei tarvinu hirveesti mitään sitte mukaan mutta osakeyhtiössä onki vähän enemmän näitä koukeroita sitte ja ehkä siin kumminki ku siin on kumminki liikevaihdoltaan paljon suurempi konserni. (2)

Toiminimi on tietyllä tavalla aluksi helpompi pyörittää, se on kevyt, sillälailla keveempi ratkasu kuin osakeyhtiö... niin tämä tosiaan sillon työllisti sen yhden työntekijän. (5)

Jo liikeidean yhteydessä on hyvä määritellä, kenelle hoivayrityksen palvelut on suunnattu. Vaihtoehtoina ovat yksityiset asiakkaat, kunnat ja yritykset. Asiakkaat vaikuttavat hinnoitteluun ja myös mainonnan kohdentamiseen. Alkumarkkinointi koettiin asiakaskunnasta riippuen vaihtelevan tärkeäksi hoivayrityksen perustamisessa. Puskaradio koettiin erityisen hyödylliseksi apuvälineeksi markkinoinnin toteuttamisessa. Hoivayrityksiltä löytyi useasti myös Internet-sivut. Niiden vaikutusta tehokkaaseen markkinointiin epäiltiin, koska asiakaskuntaan

kuuluvat vanhuksat harvemmin käyttävät Internetiä. Internet-sivut oli suunnattu omaisille. Lehtimainontaa hyödynnettiin hoivayrityksen perustamisen yhteydessä, mutta sitä ei koettu tehokkaimmaksi tavaksi mainostaa nykypäivänä. Verkostoituminen liitettiin markkinointiin. Verkostoitumisen kautta saatiin yhteistyökumppaneita, joita hyödynnettiin asiakkaiden hankinnassa.

Pääsääntöisesti mä suunnittelin... et kunta ostaa koska aika harvalla on varaa maksaa sitä summaa mitä se periaatteessa maksaa niinku kunnalle kuukaudessa. (2)

Mainontaa sillon alussa piti tehdä paljon se tietty aika ko tultiin uutena niin piti käynnistää se homma. (5)

Sillon oli jotain pientä mainontaa mut mä en oo ikinä tarvinnu mainosta yhtään mihinkään. (6)

Mulla on niinku puskaradio on aivan ehoton minun kohdallani. Elävä ihminen joka menee ja kertoo kaverille et hei, mä menin ja mä sain apua et kokeile sääki. (3)

Näin se menee kun on tota vanhuksii kysymyksessä niin eihän ne tota kato internettiä niin paljon. Niitten omaiset kattoo mut ei tota ei ne. (4)

Ne on aika arvokkaita nää lehtimaininnat ja myöskin mainokset ja sitte se että mä oon jo todennu että mä en enää mainosta lehdessä. (3)

Yhteistyökumppanit niin niissä kiertämistä ja toiminnasta kertomista ja ja kaikkee sitä, et sitä tehtiin paljon alussa... Verkostoituminen on päivän sana. Verkostoituminen auttaa hankkimaan asiakkaita ja toteuttamaan esimerkiksi kunnilta tulevia tilauksia. (5)

5.4 Varsinais-Suomen yrittäjäpalvelut

Varsinais-Suomen yrittäjäpalveluista erityisesti Potkuria hyödynnettiin yrityksen perustamisvaiheessa. Haastateltavien mielestä sieltä sai perustietoa yrittäjyydestä ja yrityksen perustamisesta. Rahoitusta tarvittaessa käännyttiin Finnveran tai pankin puoleen. Finnveran tarjoama naisyrittäjille suunnattu naislaina oli tuttu.

Potkuri oli tietenki yks iso missä aluksi alotettiin niin Potkuri oli se mihin sovittiin tapaaminen ja käytiin Potkurissa. On siitä apua, sieltä sai paljon perustietoa ja sitä hyödynnettiin. (5)

Kyllähän sieltä Potkurista annettiin vinkkejä ihan ilman muuta joo kyllä ja ei se mikään turha käynti ollu. (3)

Rahotusta tietenki sitte piti hakee eri paikoista sitte et mitkä sitte rahottaa mutta esimerkiksi pankki on tietenki... niin naisyrittäjille oli erilaisia omia rahoituksia mitä sitte haettiin Finnverasta. (5)

Mul on kaveri töissä Finnverassa ja mä oon puhunu hänen kans täst niinku naislainasta ja kaikenlaisii mitä on olemassa. (4)

Haastateltavat olivat suorittaneet Varsinais-Suomessa järjestettäviä yrittäjäkoulutuksia. Osa koki yrittäjäkoulutuksesta olleen hyötyä, kun toiset taas eivät. Yrittäjäkoulutusten hyvänä puolena nähtiin tiedon lisääntyminen yrittäjyydestä. Heikkoutena koulutuksella oli, että koulutus on laaja, eikä se välttämättä täsmenny juuri omaa yritystä koskevaksi.

Sillon ku yrittäminen aloitettiin niin heti sen jälkeen aloitettiin tuo yrittäjän ammattitutkinto. (5)

Mullehan tuli hirveen paljon sit sen kurssin myötä tietoo. (3)

Siel yrityskursseil usein niin tota ne on kans niin kohdennettu vaan johonki et sää et välttämättä niinku se on niin iso kapula ties et se just sun yrityksen ja just sun kokoseen yritykseen ja just niin niinku pedantti niin se on niinku niin eri antaa joku neuvo täältä, se ei toimi yhtään välttämättä tähän yritykseen ja tähän se taas toimii. (1)

Moni haastateltavista yrittäjistä oli hakenut starttirahaa yritystä perustaessa. Kenellekkään haastateltavista ei kuitenkaan myönnetty starttirahaa. Syyt olivat vaihtelevia, mikä kertoo siitä, että starttirahan saanti on tiukasti määriteltyä ja rajattua. Osa haastateltavista koki, että starttiraha on niin pieni, että sillä ei ollut muutenkaan suurta merkitystä yrityksen perustamisen yhteydessä.

Vastaus oli semmonen että mulla on niin hyvä liikeidea ja pomminvarma rahanlähde et ne ei lähde tukemaan sitä millään tavalla... Ei varmasti terveydenhuoltoalan yrittäjä ei saa koska mulle ainakin sanottiin et se on niin varma kuitenkin että siinä se oma palkka tienaa. Ei lähdetä rahottaan. (6)

Mä en saanu starttirahaa ko siin ois pitäny sillon olla ko mää perustin niin ois pitäny olla yhden päivän työtön ja mä kun en oo ollu työtön koskaan niin mä en saanut sitä sitten ja sit siihen vaikutti viel jotkut muutkin asiat niin no se nyt on ihan sama sitten saako sitä vai ei. (2)

Ne on niin pienii ne ilmaset rahat sit kuitenkin mitä siihen voi saada ja sit ne yleensä sitoo moneen asiaan sit ne rahat mitä saa. (1)

Ei saatu, mun mielestä hän sano tos Potkuris että oltais saatu ne rahat jos käytäs tää kurssi mitä ne tarjos. Näin mä ymmärsin ainaki. Se jäi siihen ja sitten tota must tuntuu että jos sä oot töissä jossain muualla niin sä et saa sitä starttirahaa. (4)

5.5 Haasteet ja haasteisiin varautuminen

Haastateltavien mukaan yrityksen perustamisessa on haasteita. Haasteet voidaan jakaa yrittäjään itseensä, yritykseen ja yrittäjyyteen liittyviin haasteisiin. Henkilökohtaisiksi haasteiksi yrittäjä kokee yrityksen perustamisen aloittamisen, johon voi liittyä pelko tuntemattomasta ja epäonnistumisesta. Muita henkilökohtaisia haasteita ovat mahdollinen motivaationpuute, johtajan roolin omaksumisen, sekä vastuunottaminen yrityksen pyörittämisestä, riskeistä ja päätöksenteosta.

Siis kaiken kaikkiaan koko jutun suurimmat haasteet se on ollu just se niinku että potkasta ittensä niinku alkuun, ylipäättänsä lähteä niinku siihen prosessiin. (3)

Apua, jos en mä pärjääkkään tai jos mä menetän kasvoni. (3)

Onhan se aina riskinottoa tietyllä tavalla kun ei oo koskaan oo mitään semmosta selvää vakituista vaan kaikki pitää ite rakentaa ja tehdä. (5)

Jos sul ei oo motivaatioo. (1)

Ihminen, jolla on vahva ammattitaito ja kuvittelee et noniin se on nyt tätä hyvää kivaa hommaa ja sit sä huomaatkin, et etsä oookkaan enää se työntekijä vaan sä oot johtaja niin sul tulee ihan eri rooli siellä työpaikalla. (2)

Joutuu itse tekemään kaikki päätökset. (2)

Yrityksen perustamisen haasteena voi yrityksen näkökulmasta olla epävakaus ja vastoinkäymiset. Perustamisaika voi olla pitkä ja perustamisprosessi raskas. Kilpailu alalla voi olla kovaa, mistä johtuen tehokas markkinointi, asiakashankinta ja hinnoittelu voivat olla haasteita. Alan kilpailu voi vaikuttaa omalta osaltaan myös pätevän ja tiimiin sopivan henkilökunnan saamiseen. Haaste on myös saada yritys toimimaan ja resurssit riittämään.

Se mikä siin oli äärettömän vaikeet niin se meiän yrityksen perustaminen siis se kesti ainakin puoltoista vuotta. (1)

Siinä oli hirvee lupaviidakko. (2)

Sit sitä taas tulee uus vaikeus, se on semmonen myrskysä tie yleensä. (1)

Et tää on niinku kivinen tie. (3)

Kilpailutus on kovaa, se on niinkö ihan selkee et ilmatteeks jos tekee niin toki töitä on, mut tota niin se on tietysti aina haaste oppia se kilpailutustaktiikka. (6)

Se markkinointipuoli tota miten sitä markkinoidaan, miten tai niinku mitä kautta. Et se on niinku se, se isoin haaste tässä tai tällä alalla että saadaan nää vanhukset kiinni. (4)

Onhan se aina haaste saaha niitä asiakkaita. (5)

Mun suurin ongelma et mä saan työntekijät semmoset työntekijät mitkä niinko tekee niinku mä haluan ja pyörittävät sitä bisnestä niinku mun arvoilla justinsa mut kaikki ei oo semmosii niin valitettavasti. (2)

Mitä enemmän on työntekijöitä niin sitä enemmän täytyy tietysti olla resursseja. (6)

Yrittäjyyteen liittyviä haasteita ovat vapaa-ajan puute ja yrittäjänä toimiminen kaksikymmentäneljä tuntia vuorokaudessa seitsemänä päivänä viikossa. Yrittäjä ei myöskään välttämättä pysty nostamaan palkkaa kuukausittain, pitämään lomiam tai saamaan sairauslomakorvauksia. Koettiin myös, että yrittäjyyttä ei välttämättä arvosteta.

Suurimmat haasteet on tietenkin et saa sen oman elämän järjestettyä ko on perhettä ja kaikkee muuta ja mihin aikaa muuten menee niin se et sä löydät sen hyvän ajan siihen yrittämiseen. (5)

Vapaa-aikaa ei oo olemassa tällä hetkellä ollenkaan. (6)

Niitä töitä ei nyt tehdä siin kahdeksas tunnis. (1)

Yrittäjyyttä ei voi jättää työpaikalle kun pistää oven kiinni. (5)

Ei voi olla semmonen ihminen joka aattelee et mä tarvin kuukausipalkan et mä saan varmasti kesälomat ja sairauslomarahat ja et semmost turvaa yrittäjällä ei oo. (6)

Yrittäjyyttä arvostaa ne ihmiset ketkä sitä arvostaa ja ne ketkä siit ei mitään ymmärrä niin ne ei ehkä sitä myöskään arvosta... Sitä ei kauheesti arvosteta et mä kirjotan ittelleni kiitettävän työtodistuksen ja se on mun menolippu johonki uusiin paikkoihin. (1)

Haastatteluissa kävi ilmi, että yrityksen perustamiseen liittyviin haasteisiin voi varautua. Haasteisiin varautuminen voidaan jakaa yrittäjän henkilökohtaiseen varautumiseen ja yrityksen toimintaan liittyvään varautumiseen. Henkilökohtaisesta varautumisesta on itseensä luottaminen ja kova yrittäminen. Omaa osaamista yritysmaailmassa voi kehittää ja toimia turvallisuushakuisesti. Yrittäjyyttä voi toteuttaa myös palkkatyön ohessa. Läheisten muodostama tukiverkko tiedonlähteenä ja kannustajana nähtiin tärkeäksi haasteisiin varautumisessa.

Mut joku voima sieltä aina sit löytyy et niinku aattelee et ei et kyl täst nyt taas nouseen et jos käydään pohjalla niin se suunta on vaan ylöspäin. (3)

Et sä uskot, uskot ja luotat tavallaan siihen mitä sä lähet tekemään... Sun pitää osata kuunnella ittees ja luottaa siihen mitä ite on tekemässä. (5)

Mä luotan siihen et mä tiedän mitä mä teen. (2)

Semmost nappikauppaa et lähdetään turvallisesti sivutoimen toiveessa liikkeelle ja sit kun se siit toivottavasti kasvaa niin tietysti hyvä asia. (1)

Et pitäs olla töissä jossain muualla ja se on menny niinku pikkuhiljaa eteenpäin. (4)

On muutenkin ympärillä ihmisiä, joilla on äärimmäisen hyvä yrittäjyystieto ja taito, et aina saa apua ko vaan kysyy. (6)

Hän on tullu just oikeaan kohtaan oikeaan saumaan just oikealla asenteella, kannustanu sanomal et sä pystyt siihen, tee se, tee se nyt! (3)

Suoraan yritykseen heijastuvia haasteita vastaan voi yrittää varautua tekemällä alkukartoitus markkinatilanteesta ennen yrityksen perustamista. Myös monipuolisten palveluiden tarjoaminen, yritystoiminnan kehittäminen ja ajanhermolla pysyminen auttavat. Turvallinen eteneminen, hyvin tehty työ ja mahdollinen riskien minimointi koettiin haasteisiin varautumiseksi. Ulkopuolista apua hankittiin tarvittaessa.

Ensin kartotat sen alueen tavallaan mitä siellä jo on ja minkälaista palvelua siellä on ja mille palvelulle on kysyntää ja tarvetta... Täytyy pysyä ajanhermolla ja askeleen mennä edellä tavallaan että sä tiedät mitä on ja mitä tapahtuu ja mitä on tapahtumassa ja mihin suuntaan ollaan menossa ja mitä se vaatii sitten ja miten pitää panostaa ja satsata. (5)

Tarttis olla vähän niinku etukäteen mietittynä näitä juttuja. (3)

Ensin lähettiin laajalla skaalalla erilaisia et mitä tehään. (5)

Ei jämhädetä niinku laakereilleen vaan kehitetään kokoajan toimintaa. (6)

Me ei olla haluttu niinku niin hirveesti laittaa rahaa tähän et me ajateltiin et pikkuhiljaa sit mennään ja saadaan asiakkaita... Ne asiakkaat mitä mul on ne on todelta tyytyväisii. (4)

Mä tein kotona ensin neljä ja puoli vuotta niin mulla ei tavallaan ollu niinku mitään tämmösii vuokrakustannuksii eikä tämmöstä. (3)

Toki on palkanlaskija, tilitoimisto, kirjanpitäjä, et sitä kautta sit aika paljon. (6)

Jos sit on varaa satsata hyvään kirjanpitäjään joka on hyvä neuvonantaja. (1)

6 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Tutkimusetiikka tarkoittaa sitä, että tehdään luotettavaa ja eettisesti hyvää tutkimusta (Kuula 2006, 32; Leino-Kilpi & Välimäki 2012, 362). Eettisesti hyvän tutkimuksen edellytyksenä on, että tutkimuksen kaikissa vaiheissa noudatetaan hyvää tieteellistä käytäntöä. Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu tiedeyhteisön tunnustamien toimintatapojen noudattaminen. Toimintatapoja ovat esimerkiksi rehellisyys, huolellisuus ja tarkkuus tutkimustyötä tehdessä. (Hirsjärvi ym. 2009, 23-24.)

Kriteerinä on, että tutkimuksessa käytetään tieteellisesti kestäviä tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä (Hirsjärvi ym. 2009, 23-24; Leino-Kilpi & Välimäki 2012, 361). Tarkka suunnittelu, toteutus ja raportointi ovat tieteellisen tiedon vaatimuksia (Hirsjärvi ym. 2009, 23-24). Tutkimustoiminnassa pyritään aina välttämään virheitä luotettavuuden takaamiseksi (Tuomi & Sarajärvi 2013, 134).

Ihmisarvon kunnioittaminen on tutkimuksen lähtökohta. Kvalitatiiviseen tutkimukseen osallistuvat haastateltavat valitaan tutkimusongelman mukaisesti. Haastatteluun osallistuvia on informoitava etukäteen monipuolisesti tutkimuksesta. (Leino-Kilpi & Välimäki 2012, 365-367.) Haastateltavilla tulee olla mahdollisuus päättää tutkimukseen osallistumisesta (Hirsjärvi ym. 2009, 25; Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 177). Haastattelututkimuksen yhteydessä on tärkeää tuoda esille, millaisessa paikassa haastattelut tehtiin. Haastattelun aikaiset häiriötekijät, virhetulkinnat ja haastatteluihin käytetty aika kerrotaan luotettavuuden lisäämiseksi. (Hirsjärvi ym. 2009, 232.)

Tutkimustyön yksi keskeinen asia on anonymiteetin suojaaminen (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 179-180). Kvalitatiivinen tutkimus voi antaa yksityiskohtaisempaa tietoa haastateltavista, jolloin on erityisen tärkeää suojata yksilöiden oikeudet (Thompson ym. 2006, 211). Tutkimustietoja ei luovuteta kenellekään ulkopuoliselle. Kvalitatiivisen tutkimuksen tuloksia esitettäessä käytetään

usein alkuperäisilmaisuja. Anonymiteetin on säilyttävä myös ilmaisuissa. (Kankunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 179-180.)

Tutkimusaineiston analyysin tekemiseen löytyy useita eri tapoja (Leino-Kilpi & Välimäki 2012, 369). Tutkimusaineistoa käsiteltäessä tulokset eivät saa vääristyä (Hirsjärvi ym. 2009, 26). Eettisesti keskeistä on, että analyysi on tieteellisesti luotettava ja koko aineiston hyödyntävä. Kaikki esitetyt kysymykset on analysoitava. (Leino-Kilpi & Välimäki 2012, 369.) Tutkimustuloksia käsiteltäessä ollaan kriittisiä. Tulosten raportoinnissa ei saa olla puutteita tai harhaanjohtavuuksia. Tulokset on ilmoitettava rehellisesti niitä kaunistelematta. (Hirsjärvi ym. 2009, 26.) Syntyneen analyysin luotettavuutta on pystyttävä arvioimaan (Leino-Kilpi & Välimäki 2012, 369).

Tutkimuksen luotettavuuteen on erilaisia mittaus- ja tutkimustapoja. Tutkimusmenetelmän luotettavuutta tarkastellaan usein validiteetin ja reliabiliteetin avulla. Validiteetilla tarkoitetaan sitä, että tutkimuksessa on tutkittu sitä, mitä on luvattu. Reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimustulosten toistettavuutta, ja se nähdään monesti osana validiteettia. (Hirsjärvi ym. 2009, 231.) Toisinaan validiteetti ja reliabiliteetti voidaan kuitenkin korvata laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa (Tuomi & Sarajärvi 2013, 134). Laadullisen tutkimuksen luotettavuuskriteereinä nähdään esimerkiksi uskottavuus, vahvistettavuus, refleksiivisyys ja siirrettävyys (Kylmä & Juvakka 2007, 128).

Tekstin lainaaminen osoitetaan lähdemerkintöjen avulla. Suoran lainauksen on oltava tarkka. Plagiointi ei ole sallittua missään tilanteessa. (Hirsjärvi ym. 2009, 26.)

Opinnäytetyön teon kaikissa vaiheissa pyrittiin rehellisyyteen, tarkkuuteen ja huolellisuuteen. Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä, teemahaastattelun metodi ja aineistolähtöinen sisällönanalyysi valittiin, koska ne ovat tieteellisesti kestäviä menetelmiä tutkimustyössä. Opinnäytetyön suunnittelu, toteutus ja raportointi pyrittiin tekemään yksityiskohtaisesti ja virheitä välttäen.

Haastateltavat valittiin opinnäytetyön tarkoituksen ja tutkimusongelmien mukaisesti. He saivat opinnäytetyöstä tarvittavan informaation ennen haastatteluihin

suostumista. Osallistuminen tutkimukseen oli vapaaehtoista. Haastateltavilla oli oikeus jättäytyä pois tutkimuksesta myös haastattelun jälkeen.

Haastateltavia kohdeltiin tasavertaisesti ja kunnioittavasti. Heidän henkilötietonsa ja yrityksensä pidetään salassa, eikä yrittäjiä voi tunnistaa opinnäytetyön sisällöstä. Haastateltavat saivat valita itselleen mieleisen haastattelupaikan ja -ajankohdan. Häiriötekijöitä haastatteluiden aikana esiintyi muutama otteen, ja ne huomioitiin haastattelun yhteydessä. Virhetulkintojen välttämiseksi haastateltaville esitettiin tarkentavia kysymyksiä epäselvissä kohdissa.

Haastatteluaineisto käsiteltiin asianmukaisesti. Analyysi tehtiin tieteellisesti kestäväällä arviointimenetelmällä. Koko kerätty aineisto hyödynnettiin analyysia tehdessä. Analyysin teossa pyrittiin virheettömyyteen, eikä omia näkemyksiä aiheesta tuotu esiin. Analyysin kautta saatuja tutkimustuloksia kohtaan oltiin kriittisiä ja tulokset tuotiin esille niitä kaunistelematta.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuskriteereitä ovat uskottavuus, vahvistettavuus, refleksiivisyys ja siirrettävyys. Uskottavuus tulee opinnäytetyössä esille siinä, että tutkimustulokset vastaavat tutkimukseen osallistuneiden omia käsityksiä tutkittavasta asiasta. Tutkimusta tehtäessä oltiin kiinnostuneita haastateltavan näkemyksistä ja kokemuksista tutkittavaan aiheeseen. Uskottavuuden kannalta oleellista oli myös, että kaikilta haastateltavilta kysyttiin teemahaastattelun mukaisesti samat kysymykset. Opinnäytetyössä vahvistettavuutta tuodaan esille kuvaamalla yksityiskohtaisesti tuloksia ja niihin päätymistä, sekä niistä syntyneitä johtopäätöksiä. Opinnäytetyön tekijät olivat tietoisia omista lähtökohdistaan tutkimusprosessin aikana, jota refleksiivisyys edellyttää. Opinnäytetyön tekeminen ja haastatteluun osallistujat on kuvattu tarkasti, mikä lisää työn siirrettävyyttä. Siirrettävyydellä tarkoitetaan, että tuloksia voidaan hyödyntää muihin vastaaviin tilanteisiin.

Tuotettu teksti on opinnäytetyön tekijöiden omaa, eikä sitä ole plagioitu muista lähteistä. Lainaukset on merkitty selkeästi. Opinnäytetyön lähdemerkinnät ja -viitteet on esitetty oikeaoppisesti.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Sosiaali- ja terveystalvveluita tuottavan yrityksen perustamiseen tarvitaan laajaa tietopohjaa. Suunnitellessaan yrityksen perustamista sairaanhoitajan olisi hyvä hahmottaa koko perustamisprosessi. Tällöin perustaminen voisi sujua vaivattomammin. (Romppainen 2007, 33-34.) Väestön ikärakenne ja kunnan terveystalvveluiden ulkoistaminen mahdollistavat osaltaan yksityisten sosiaali- ja terveystalvvelalan yritysten toiminnan nyt ja tulevaisuudessa (Kainlauri 2007, 9-10). Hoivayrityksen perustamista suunnitteleva sairaanhoitaja saa perustietoa yrittäjyydestä koko maan kattavista yritystalvveluista, joilla on toimipisteitä myös Varsinais-Suomessa (Aaltonen ym. 2010, 66-71).

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata hoivayrittäjien kokemuksia yrityksen perustamisesta Varsinais-Suomessa. Opinnäytetyön tavoitteena on antaa uutta tietoa yritystoimintaa suunnitteleville sairaanhoitajille ja alan opiskelijoille. Kokemukset kattavat yrityksen perustamisprosessin yrittäjyyden alkuvaiheessa.

Opinnäytetyön tutkimuksen perusteella taustatekijöillä, kuten yrittäjäperheessä kasvamisella, oli vaikutusta yrittäjäksi ryhtymiseen. Aikaisempi työkokemus, sekä iän myötä tullut elämäkokemus loivat myös pohjaa yrittäjyydelle. Yrittäjyys mahdollisti omien tapojen mukaisen työskentelyn, sekä yritystoiminnan hallinnan ja johtamisen. Yrittäjyys koettiin uuden alkuna muutoshakuisuuden keskellä, mutta sattumalla oli myös osaa yrittäjäksi ryhtymiseen. Myös aiemman tutkimuksen mukaan yrittäjät kokevat yrittäjyyden ihanteellisena tapana työskentellä omien tarpeidensa mukaisesti (Spivack ym. 2013, 11-12).

Aiemman tutkimuksen mukaan yrittäjyys ei vaadi tiettyjä ominaisuuksia yrittäjältä. On kuitenkin mahdollista, että tietyt piirteet edesauttavat menestymistä. (Brandstätter 2010, 226-229.) Opinnäytetyön haastatteluiden pohjalta yrittäjät kokivat omiksi vahvuuksiksi tietyt luonteenpiirteet, taidot ja oman osaamisensa. Nämä ominaisuudet eivät kuitenkaan ole välttämättömiä, eivätkä kaikille yrittäjille yhteisiä. Tämän pohjalta voidaan uskoa, että yrittäjyys ei vaadi tiettyjä ominaisuuksia, mutta ne voivat auttaa yrittäjää menestymään.

Opinnäytetyön haastatteluiden mukaan liikeidean syntymiseen ja hoivayrityksen perustamiseen vaikuttaa vallitseva markkinatilanne. Toisinaan yrittäjyyttä lähde-tään kokeilemaan myös ilman suurempaa suunnittelua. Hoivayrityksen perus-tamiseen liittyy aina rahallisia kustannuksia. Yritysmuodon valintaan vaikuttavat yritystoiminnan tarkoitus ja päämäärä. Markkinointia suunniteltaessa on huomi-oitava yrityksen asiakaskunta ja mainonnan tavoitavuus. Verkostoitumisella haettiin yhteistyökumppaneita, joita voitiin hyödyntää asiakkaiden hankinnassa. Yrittäjät kokivat näistä haasteena erityisesti tehokkaan markkinoinnin toteutta-misen, asiakkaiden hankinnan, sekä lisäksi myytävän palvelun hinnoittelun. Pe-rustamisaika voi toisinaan venyä pitkäksi ja olla raskas prosessi. Myös aiemmin tehdyn tutkimuksen mukaan hoivayrityksen perustaminen on raskasta (Sankelo 2010, 20).

Haastatteluiden perusteella aloittavat yrittäjät hyödyntävät erityisesti varsinais-suomalaisen uusyrittäjäkeskus Potkurin palveluita yritystä perustettaessa. Potkuri tarjosi yrittäjille perustietoa yrityksen perustamisesta. Opinnäytetyöhön haasta-telluista yrittäjistä viisi kuudesta oli käyttänyt Potkurin tarjoamia palveluita. Ai-emman tutkimuksen mukaan uusyrittäjäkeskusten palvelut olivat tuttuja kuitenkin vain 17 prosentille tutkimukseen osallistuneista (Aaltonen ym. 2010, 68-69). Rahoitusta tarvittaessa käännettiin joko Finnveran tai pankin puoleen. Finnve-ran tarjoama naisyrittäjälaina oli haastateltaville tuttu. Aiemman tutkimuksen mukaan noin joka viides sosiaali- ja terveysalan yrittäjistä hyödyntää naisyrittä-jälainaa. Saman tutkimuksen mukaan joka viides aloittava yrittäjä saa työ- ja elinkeinopalveluiden myöntämää starttirahaa. (Aaltonen ym. 2010, 68-69.) Opinnäytetyöhön haastatelluista yrittäjistä kukaan ei saanut starttirahaa. Startti-rahamyöntämisen kriteerit koettiin tiukasti määritellyiksi ja rajatuiksi.

Varsinais-Suomessa tarjottavien yrittäjäkoulutusten hyöty nähtiin ristiriitaisena. Koettiin, että koulutuksesta sai hyödyllistä tietoa, mutta vastaavasti tieto ei vält-tämättä täsmentynyt juuri omaa yritystä koskevaksi. Tutkimuksen (Graevenitz ym. 2010, 103) mukaan yrittäjäkoulutuksen saaneet henkilöt soveltuvat parem-min yrittäjiksi, jos he kokevat oppineensa yrittäjäkoulutuksesta. Opinnäytetyös-sä ei kuitenkaan lähdetty vertailemaan yrittäjien soveltuvuutta yrittäjiksi, vaan

selvitettiin pelkästään yrittäjäkoulutuksen hyötyjä ja puutteita yrittäjien omista näkökulmista katsottuna.

Opinnäytetyön haastatteluissa korostuneet yrityksen perustamiseen liittyvät haasteet voitiin jakaa kolmeen ryhmään. Haasteet koskivat joko yrittäjää itseään, hänen perustamaansa yritystä tai yrittäjyyttä kokonaisuudessaan. Henkilökohtaisia haasteita olivat pelko ja epävarmuus yrityksen perustamisesta, motivaation puute, johtajan roolin omaksuminen, vastuunottaminen, riskienhallinta ja päätöksenteko. Yrityksen kannalta haasteena olivat perustamisen lisäksi alan kova kilpailu ja sopivan henkilökunnan saaminen. Yrittäjyyden haasteina nähtiin vapaa-ajan puute ja säännöllisen palkan, sekä lomien epävarmuus. Aikaisempi tutkimus osoittaa osittain samankaltaisia tuloksia, mutta niitä ei ole luokiteltu kuten opinnäytetyössä. Pitkien työpäivien lisääntyessä perhesuhteet voivat kärsiä ja omaa motivaatiota yrittäjyyteen saatetaan epäillä. Lisäksi aiempi tutkimus tuo esille yrittäjyydestä johtuvat fysiologiset vaikutukset, kuten unettomuuden ja ruokahaluttomuuden. (Spivack ym. 2013, 11-12.) Näitä fysiologisia haasteita opinnäytetyöhön haastatellut yrittäjät eivät tuoneet esille. Toisen tutkimuksen mukaan yrittäjät hyötyisivät johtajakoulutuksesta hoivayritystä perustettaessa (Sankelo & Åkerblad 2008, 833-835). Tämä voi vaikuttaa johtajan roolin omaksumiseen.

Opinnäytetyön haastatteluiden perusteella haasteisiin on mahdollista varautua yritystä perustettaessa. Haasteisiin varautuminen jaettiin yrittäjän henkilökohtaiseen varautumiseen ja yrityksen toimintaan liittyvään varautumiseen. Henkilökohtaisessa varautumisessa korostuivat muun muassa itseensä luottaminen ja läheisten muodostama tukiverkko. Osa yrittäjistä jatkoi palkkatyössä yrittämisen ohella. Yrityksen perustamiseen heijastuvia haasteita vastaan varauduttiin esimerkiksi markkinatilanteen alkukartoituksella, monipuolisten palveluiden tarjoamisella ja jatkuvalla kehittämisellä. Yrityshankkeen nopea kehittäminen on myös aikaisemman tutkimuksen mukaan hyödyllistä tavoitteiden saavuttamiseksi (Spivack ym. 2013, 11-12).

Opinnäytetyön tekeminen oli haastavaa, mutta samalla kokonaisuudessaan opettavaista. Aihe koettiin kiinnostavaksi ja työ eteni aikataulun mukaisesti.

Opinnäytetyön aihe oli ennalta määrätty, mutta samalla hyvin vapaa, joten opinnäytetyötä päästiin työstämään omien ideoiden pohjalta. Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä koettiin mielekkääksi ja työhön sopivaksi. Yrityksen perustamiseen liittyvät asiat koettiin tärkeiksi, koska yrittäjäksi ryhtyminen on iso päätös. Oman yrityksen perustaminen on vaihtoehto sairaanhoitajille ja se vaatii paljon tietoa, jotta prosessiin uskaltaa lähteä. Tämän takia työ rajattiin koskemaan juuri yrityksen alkuvaiheita. Toisinaan tuntui, että työtä olisi pitänyt rajata vielä tarkemmin. Työn edetessä varmistuttiin kuitenkin siitä, että päätös oli oikea. Vaikka yrityksen perustaminen, yrityspalveluiden käyttö perustamisvaiheessa ja perustamisen mukanaan tuomat haasteet ovat kaikki irrallisia tekijöitä, nivoutuivat ne hyvin yhteen kattavaksi kokonaisuudeksi yrityksen perustamisesta.

Teoriaosuus rajattiin tiiviiksi, vaikka aihe itsessään oli laaja. Teoria haluttiin esittää yksinkertaisena ja ytimekkäänä kokonaisuutena, jotta pysyttäisiin aiheessa. Teoriaosuuden muodostamisen haasteita oli löytää riittävän uutta ja työhön sopivaa lähdemateriaalia. Työhön hyväksyttiin sen vuoksi myös muutama vanhempi lähde, koska niissä esitetty tieto oli edelleen ajantasaista. Toisena haasteena koettiin aiheeseen liittyvien tutkimuksien löytäminen. Yrittäjyyttä itsessään on tutkittu paljon, mutta hoivayrittäjyyteen liittyviä tutkimuksia on nykypäivänä edelleen vähän, koska käsite on suhteellisen uusi. Englanninkielisten tutkimusten suomentaminen koettiin haasteelliseksi. Opinnäytetyössä käytetyt tilastot käsittelevät yleisesti sosiaali- ja terveysalaa sisältäen myös muut kuin hoivayrittäjät. Luotettavia tilastoja sairaanhoitajayrittäjien määrästä Varsinais-Suomessa ei löydetty.

Teoriaosuuden pohjalta pyrittiin muodostamaan opinnäytetyön tutkimusongelmat. Tämä oli kuitenkin haastavaa. Tutkimusongelmat täsmentyivät vasta esihaastattelun suorittamisen jälkeen, kun kokonaisuus hahmottui. Työhön haastateltiin kuutta hoivayrittäjää Varsinais-Suomesta. Jokainen haastateltavaksi pyydetty yrittäjä suostui mukaan opinnäytetyön haastatteluihin, minkä ansiosta haastateltavien saamisessa ei ollut ongelmia. Haastattelutilanteissa kyettiin luomaan luottamuksellinen ja avoin ilmapiiri, mikä edesauttoi haastattelun suju-

vuutta. Haastattelutekniikka kehittyi haastatteluiden edetessä. Kuusi haastateltavaa koettiin riittäväksi, koska haastateltavien vastauksista löytyi paljon samankaltaisuuksia ja yhdistäviä tekijöitä. Myös opinnäytetyön laajuus itsessään määritteli haastateltavien määrää. Kuudella haastateltavalla ei kuitenkaan koeta, että tuloksia voitaisiin täysin yleistää, mutta ne ovat suuntaa antavia.

Aineiston analysointi sujui ongelmitta, koska analyysin tekemisestä oli riittävästi teoriatietoa. Haastattelumateriaalin pelkistäminen, ryhmittely ja teoreettisten käsitteiden luominen oli vaivatonta, mutta aikaa vievää. Tämä vaihe koettiin mieluisimmaksi työvaiheeksi. Koettiin, että teoriaosuus, tutkimusongelmat ja teemahaastattelurunko yhdessä kirjoitetun analyysin kanssa muodostavat toimivan kokonaisuuden. Analyysissä käytettiin paljon haastateltavien omia ilmaisuja, koska ne tuovat opinnäytetyöhön luotettavuutta ja avaavat lukijalle todellisia näkemyksiä.

Jatkotutkimusten tekeminen opinnäytetyön aiheesta on perusteltua. Yrittäjyys on ajankohtainen aihe ja hoivayrittäjyyttä on tutkittu suhteellisen vähän, vaikka hoivayritysten määrä lisääntyy ja tulevaisuudennäkymät ovat hyvät (SVT 2014; Sankelo 2008, 10). Tästä johtuen hoivayrittäjyyttä itsessään voitaisiin tutkia monesta eri näkökulmasta. Myös yrityksen perustamisen haasteita voitaisiin kartoittaa laajemmin, jotta niihin osattaisiin varautua paremmin. Sosiaali- ja terveyspalveluita tuottavat yritykset kokevat tarvitsevänsä oman alansa erityisosaamista tarjoavia yrityspalveluita (Aaltonen ym. 2010, 66-71). Jatkossa voitaisiin tutkia sekä yrittäjien tietämystä laajasta yrityspalvelutarjonnasta että yrityspalveluiden tarjoamaa osaamista sosiaali- ja terveysalan erityisvaatimuksista.

LÄHTEET

Aaltonen, S.; Heinonen, J.; Hildén, J. & Kovalainen, A. 2010. Yhteistyöstä voimaa? Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen yhteistyö ja verkottuminen. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 32/2010.

Brandstätter, H. 2010. Personality aspects of entrepreneurship: A look at five meta-analyses. *Personality and Individual Differences*. 51/2011. 222–230.

Forma, P. & Vaalavuo, M. 2008. Miksi ja minkälaisen prosessin kautta kunnat päätyvät kilpailullisiin toimintatapoihin hyvinvointipalvelujen järjestämisessä? Teoksessa Forma, P. Niemelä, M. & Saarinen, A. (toim.) 2008. Hyvinvointivaltion kilpailuttaminen. Kunnallisalan kehittämissäätiön Kunnat ja kilpailu -sarjan julkaisu nro 7. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy.

Gerrish, K. & Lacey, A. 2006. *The Research Process in Nursing*. Oxford: Blackwell Publishing Ltd.

Graevenitz, G.; Harhoff, D. & Weber, R. 2010. The effects of entrepreneurship education. *Journal of Economic Behavior & Organization*. 76/2010. 90–112.

Henkilötietolaki 22.4.1999/523.

Hiltunen, M.; Karjalainen, T.; Mannio, L.; Pättiniemi, P.; Pötry, P.; Savolainen, A.; Tainio, J.; Tirkkonen, T. & Välke, R. 2007. Hyvinvointiyrittäjän liiketoimintaopas. Ammatinharjoittajasta yrittäjäksi. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2011. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. 4. painos. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.

Hirsjärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. painos. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Isohookana, T. 2007. Yrityksen markkinointiviestintä. Helsinki: WSOYpro.

Karakainen, M. 2004. Hoivayrityksen perustaminen ja toimintaa ohjaava lainsäädäntö. Teoksessa Rissanen, S. Sinkkonen, S. (toim.) 2004. Hoivayrittäjyys. Juva: PS-kustannus, 51-67.

Kainlauri, A. 2007. Ideasta hyvinvointialan yrittäjäksi. Helsinki: WSOYpro.

Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2009. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: WSOYpro Oy.

Kuratko, D. 2012. *Entrepreneurship: Theory, Process, and Practice*. Viitattu 27.1.2014 http://www.google.fi/books?id=a4ndCCdl_m4C&lpg=PP1&hl=fi&pg=PP1#v=onepage&q&f=false

Kuula, A. 2006. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Jyväskylä: Vastapaino.

Kylmä, J. & Juvakka, T. 2007. Laadullinen terveystutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy.

Laiho U-M. (toim.) & Lith P. 2011. Hyvä 2009-2011. Toiminta ja tulokset. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen julkaisuja 8/2011.

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 17.8.1992/785.

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28.6.1994/559.

Laki yksityisestä terveydenhuollosta 9.2.1990/152.

Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 22.7.2011/992.

Meincke, N. 2006. Yksityistä terveydenhuoltoa koskeva lainsäädäntö. Teoksessa Peltomaa, P. & Grönvall, U. 2007. Sairaanhoidaja Yrittäjänä. 3. painos. Helsinki: Gummerus Kirjapaino Oy, 33-44.

Meretniemi, I. & Yllönen, H. 2009. Yrityksen perustajan käsikirja. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

Myllys, R.; Enlund, I. & Träsk, M. 2005. Hyvinvointialan kehitysnäkymät ja hoivayrittäjyys. Teoksessa Asikainen, P., Kahila, P. & Myllys, R. (toim.) Hyvinvointipalvelut ja hoivayrittäjyys. Entrecare – hyvinvointialan yrittäjyyden kasvuprojekti Satakunnassa ja Etelä-Pohjanmaalla. Pori: Satakunnan ammattikorkeakoulu. Sarja A, tutkimukset 4/2005, 13–18.

Partinen, H. 2007. Taustaa sairaanhoidajan yrittäjyydelle. Teoksessa Peltomaa, P. & Grönvall, U. 2007. Sairaanhoidaja Yrittäjänä. 3. painos. Helsinki: Gummerus Kirjapaino Oy, 9-15.

Potilasvahinkolaki 25.7.1986/585.

Potkuri 2013. Palvelut alkavalle yrittäjälle. Viitattu 13.10.2013
<http://www.potkuri.fi/public/default.aspx?nodeid=13663&culture=fi-FI&contentlan=1>.

Puustinen, T. 2004. Avain omaan yritykseen. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Raatikainen, L. 2008. Liikeideasta liikkeelle. 5.-7.painos. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Rissanen, S. & Sinkkonen, S. 2004. Hoivayrittäjyyden käsite, tausta ja erityispiirteet. Teoksessa Rissanen, S. & Sinkkonen, S. (toim.) Hoivayrittäjyys. Juva: PS-kustannus, 12-24.

Romppainen, L. 2007. Yrityksen perustaminen, yritysmuodot ja verotus. Teoksessa Peltomaa, P. & Grönvall, U. 2007. Sairaanhoidaja Yrittäjänä. 3. painos. Helsinki: Gummerus Kirjapaino Oy, 33-44.

Sankelo, M. & Åkerblad, L. 2008. Nurse entrepreneur' attitudes to management, their adoption of the manager's role and managerial assertiveness. *Journal of Nursing Management* 16/2008, 829-836.

Sankelo, M. 2008. Terveystenhoitajat oman yrityksensä johtajina. *Terveystenhoitaja* 7/2008. 8-10.

Sankelo, M. 2010. Hoivayrittäjän työ ja hyvinvointi. *Sairaanhoidaja* 2/2010. 19-20.

Spivack, A.; McKelvie, A. & Haynie, J. 2013. Habitual entrepreneurs: Possible cases of entrepreneurship addiction? *Journal of Business Venturing*. 14. december 2013. Viitattu 11.2.2014
<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0883902613001080>.

Suomen virallinen tilasto (SVT): Aloittaneet ja lopettaneet yritykset [verkkojulkaisu]. ISSN=1797-0660. Helsinki: Tilastokeskus. Viitattu: 18.1.2014 <http://www.stat.fi/til/aly/tau.html>.

Tenhunen, L. 2004. Yrittäminen sosiaali- ja terveysalalla. 3. painos. Järvenpää: Yrityssanoma Oy.

TE-palvelut 2014. Yrittäjäksi kouluttautuminen. Viitattu 3.2.2014
http://www.tepalvelut.fi/te/fi/tyonantajalle/yrittajalle/aloittavan_yrittajan_palvelut/yrittajaksi_koulut_tautuminen/index.html.

Thompson, I. Melia, K. Boyd, K & Horsburgh, D. 2006. *Nursing ethics*. 5. painos. Iso-Britannia: Elsevier.

Tilastokeskus 2009. Vallan tasa-arvoa. Naiset ja miehet päätöksenteossa. Helsinki: Multiprint Oy.

Toivola, T. 2006. Verkostoituva yrittäjyys. Strategiana kumppanuus. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Träsk, M.; Maunus, S. & Kahila, P. 2005. Kunta hyvinvointialan yritysten asiakkaana. Teoksessa Asikainen, P., Kahila, P. & Mylly, R. (toim.) Hyvinvointipalvelut ja hoivayrittäjyys. Entrecare – hyvinvointialan yrittäjyyden kasvuprojekti Satakunnassa ja Etelä-Pohjanmaalla.. Pori: Satakunnan ammattikorkeakoulu. Sarja A, tutkimukset 4/2005, 48-55.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2013. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 10.painos. Vantaa: Hansaprint Oy.

Turun aikuiskoulutuskeskus 2014. Yrittäjän ammattitutkinto, osat liikeidean täsmentäminen ja liikeidean laatiminen. Viitattu 3.2.2014
<https://www.turunakk.fi/display/koulutukset/254?name=Yritt%C3%A4j%C3%A4n+ammattitutkinto%2C+osat+liikeidean+t%C3%A4sment%C3%A4minen+ja+liiketoimintasuunnitelman+laatiminen>.

Työ- ja elinkeinokeskus 2009. Yrityksen perustamisopas. 18. painos. Helsinki: Edita Prima Oy.

TIEDONHAKUPOLKU / Retrieval Route

Tietokanta/ tietolähde	Hakusana(t) ja asiasana(t) ja niiden yhdistelmät (and/or/not)	Rajaukset	Osumien määrät	Osumista valitut viitteet/työhön päätyneet viitteet
Medic	Yrittäjyys	2008-	28	2/1 (Sankelo 2008)
	Yrittäjyys AND sairaanhoitajat	2008-	4	4/1 (Sankelo 2010)
	Yrityksen perustaminen	2008-	9	0
Medline	Care enterprise	2008- current, full text	28	0
	Entrepreneurship AND nursing	2008 – current, full text	78	0
Medline / Ovid Nursing Database	Entrepreneurship	2008 – current, full text	27	0
CINAHL	Care enterprise	2008-	16	0
	Entrepreneurship AND nursing	2008 – 2014, linked full text	29	1/1 (Sankelo & Åkerblad 2008)
	Starting a company	2008 – 2014	1	0
Elsevier: Science direct	Entrepreneurship AND nursing	2008 - 2014	316	1/0
	Nursing AND starting a company	2008 – 2014	2827	0
	Entrepreneurship AND starting a company	2008 - 2014	2574	0
	Entrepreneurship AND challenges	2008-2014	5869	2/2 (Spivack ym.2013; Graevenitz ym. 2010)

	Entrepreneurship AND trait	2008-2014	1239	1/1 (Brandstätter 2010)
Elektra (Doria)	Hoivayrittäjyys		4	1/0
Manuaalinen haku*	Tilastokeskus			2/2 (2009, 2014)
Manuaalinen haku*	Työ- ja elinkeinoministeriö			2/2 (Laiho & Lith 2011, Aaltonen ym. 2010)

Teemahaastattelu

Taustatiedot

- Ikä?
- Koska olet valmistunut sairaanhoitajaksi?
- Millainen on aikaisempi työkokemuksesi sairaanhoitajana ennen yrityksen perustamista?
- Koska hoivayritys on perustettu?
- Onko sinulla aikaisempaa yrittäjäkokemusta?

Teema 1. Yrittäjyyden taustat

- Mistä idea yrittäjyydelle on syntynyt?
- Mitkä ovat olleet omat vahvuutesi ryhtyä yrittäjäksi?

Teema 2. Hoivayrityksen perustaminen

- Miten liikeidea syntyi?
- Millaisia investointeja alussa tarvittiin?
- Mitkä tekijät vaikuttivat yritysmuodon valintaan?
- Miten hoivayritystä markkinoitiin perustamisvaiheessa?
- Kenelle yrityksen palvelut oli alussa suunnattu?

Teema 3. Varsinais-Suomen yrittäjäpalvelut

- Oletko käyttänyt Varsinais-Suomen yrittäjäpalveluita?
- Oletko ollut yrittäjäkoulutuksessa?
 - Jos olet, niin missä? Koetko siitä olleen hyötyä?
 - Jos et, olisitko tarvinnut sitä?
- Saitko starttirahaa hoivayrityksen perustamiseen?

Teema 4. Haasteet

- Onko yrityksen perustamisessa ollut haasteita?
 - Jos on, niin minkälaisia?
- Miten haasteisiin voi mielestäsi varautua?

SUOSTUMUS TUTKIMUKSEEN OSALLISTUMISEEN

Tutkimuksen nimi: Hoivayrittäjyys Varsinais-Suomessa

Tutkimuksen toteuttajat ja yhteyshenkilöt, joilta tutkimukseen osallistujat voivat tarvittaessa pyytää lisätietoja tutkimuksesta: Noora Petrelius, 040xxxxxxx ja Malin Savolainen 044xxxxxxx.

Suostun osallistumaan yllä mainittuun tutkimukseen ja siinä tarvittavien tietojen keräämiseen. Suostumus on annettu vapaaehtoisesti. Minulle on ennen suostumustani annettu tietoa tutkimuksesta ja siihen liittyvästä henkilötietojen käsittelystä. Annettu informaatio sisältää selvityksen tutkimuksen tarkoituksesta ja sen hyödyistä. Tutkimustietoja käsitellään luotamuksellisesti, eikä niitä luovuteta tutkimukseen kuulumattomille henkilöille. Voin milloin tahansa peruuttaa tämän suostumuksen ilmoittamalla peruutuksesta tutkimuksen toteuttajalle.

Paikka ja aika

Suostumuksen antajan allekirjoitus ja nimenselvennys

Paikka ja aika

Noora Petrelius

Paikka ja aika

Malin Savolainen

Opinnäytetyön tulosten luokittelu

Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Perheessä yrittäjyyttä	Taustatekijät	Idea yrittäjyydestä
Haave		
Halu ryhtyä yrittäjäksi		
Sisäinen kipinä		
län myötä karttunut elämäkokemus	Tiedon ja kokemuksen lisääntyminen	
Työkokemus		
Halu tehdä työt omalla tavalla		
Halu pitää langat omissa käsissä		
Halu työskennellä johtajana	Muutoshakuisuus	
Tyytymättömyys nykyiseen työhön		
Haluttomuus vuorotyöhön		
Halu saada uusia työhaasteita		
Uuden suunnan etsiminen		
Oma vapaus	Sattuma	
Ajautuminen yrittäjäksi		
Viimeinen vaihtoehto	Luonteenpiirteet	Yrittäjän omat vahvuudet ja ominaisuudet
Sinnikkyys		
Itseluottamus		
Rohkeus		
Riskinottokyky		
Sitoutumiskyky		
Paineensietokyky	Taidot ja osaaminen	
Ei pelkää haasteita		
Innovaationäkemykset		
Ammattitaito		
Oma osaaminen		
Koulutus		
Lisäkoulutus		
Työkokemus		

Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Palvelun kysyntä	Markkinarako	Hoivayrityksen perustaminen
Palvelun tarve		
Palvelu, jota muut eivät tarjoa		
Palvelu, jota kunta ei tarjoa		
Valmiit asiakkaat		
Kokeilu	Ei aiheeseen perehtymistä	
Alkuinvestoinnit suhteessa hankintoihin	Rahoitus	
Oma pääoma		
Muut rahoitusmuodot		
Päämäärä	Yritysmuoto	
Toiminnan tarkoitus		
Kallis	Osakeyhtiö/Yritysmuoto	
Turvallinen		
Laaja toiminta		
Tulevaisuuden positiiviset näkymät		
Itsensä työllistäminen	Toiminimi/Yritysmuoto	
Nopea perustaa		
Helppo perustaa		
Yksityiset asiakkaat	Asiakkaat	
Kunnat asiakkaana		
Yritykset asiakkaana		
Hinnoittelu suhteessa asiakkaisiin		
Markkinoinnin kohdentaminen suhteessa asiakkaisiin		
Puskaradio	Alkumarkkinointi	
Internet-sivut → Ei tavoita vanhuksia → Tavoittaa nuoremmat		
Lehtimainonta → Ei tehokasta nykypäivänä		
Verkostoituminen → Yhteistyökumppanit → Asiakkaiden hankinta		

Alaluokka	Yläluokka	Pääloukka
Perustietoa yrittäjyydestä	Potkuri	Varsinais-Suomen yrittäjäpalvelut
Perustietoa yrityksen perustamisesta		
Rahoitus	Finnvera tai pankki	
Naislaina	Finnvera	
Tietoa yrittäjyydestä	Yrittäjäkoulutus	
Liian laaja		
Ei omaa yritystä koskeva		
Oli hyötyä		
Ei ollut hyötyä		
Saanti tiukasti rajattu		
Saanti tiukasti määritelty		
Liian pieni → Ei merkitystä		

Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Alkuun pääsy	Henkilökohtaiset haasteet	Yrityksen perustamisen haasteet
Pelko epäonnistumisesta		
Pelko tuntemattomasta		
Ei riittävästi motivaatiota		
Johtajan rooli		
Vastuu riskeistä		
Vastuu yrityksen toiminnasta		
Vastuu päätöksenteosta		
Epävakaas	Yrityksen haasteet	
Vastoinkäymiset		
Raskas perustamisprosessi		
Pitkä perustamisaika		
Tehokkaan markkinoinnin onnistuminen		
Asiakkaiden hankinta		
Hinnoittelu		
Kova kilpailu		
Riittävät resurssit		
Yrityksen toiminta		
Tiimiin sopiva henkilökunta		
Pätevä henkilökunta		
Vapaa-aika	Yrittäjyyden haasteet	
24/7		
Kuukausipalkka		
Lomat		
Sairaslomat		
Arvostuksen puute		

Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Kova yrittäminen	Henkilökohtainen varautuminen	Haasteisiin varautuminen
Itseensä luottaminen		
Turvallisuushakuisuus		
Oman osaamisen kehittäminen		
Palkkatyössä pysyminen / Sivutoiminen yrittäjä		
Oma tukiverkko tietolähteenä		
Oma tukiverkko kannustajana		
Markkinatilanteen alkukartoittaminen	Yrityksen varautuminen	
Yritystoiminnan kehittäminen		
Monipuoliset palvelut		
Ajanhermolla pysyminen		
Turvallinen eteneminen		
Riskien minimointi		
Hyvin tehty työ		
Ulkoinen apu tarvittaessa		